

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus theologicus - Cod. Ettenheim-Münster 222

[s.l.], 1714-1715

Quaestio unica

[urn:nbn:de:bsz:31-120314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-120314)

Quaestio Unica De moralitate Actuum humanorum.

Artus I. Unde moralitas actuum humanorum desumenda sit?

Quemadmodum in actu hno ad eiq moralitem
plura inveniunt, ut st libertas, obtm, fin; extrinsec
operanti, circumstae p diuersari solet, an et a qib; sit
moralitem actus hng desumat? hoc qo hoc uilo examinabim;
sem pterea in 3. scilicet qut diuidim; qaru 1. qda sit et
in qo scilicet actus hni moralitas qstiat? 2. an et qndo act; hni
specificent, ab obto et fine extrinsec operantis. 3. de circumstij
exem; qe et in partem secundam Moralit; actus hni tribuant. scilicet:
Quidnam sit et in qo scilicet qstiat moralitas actuum humanorum?

Sectio I. Quidnam sit, et in quo scilicet consistat moralitas actuum humanum?

Per moralitem, qm in profertu exasare intendim; Qd. aliud
p rabillegunt, qm entitem illam, qe actib; hni; scilicet et 306.

prae tribuit rationem meriti aut demeriti, aut per quod actus
hinc facti sunt, unde boni sunt aut mali laude, aut vitu-
peratio dignis patet quoniam huiusmodi certitas est, aut ipsa illud
facti dicendum veniat, ratio cuius bonitas aut malitia eis ad-
scribitur, adeo in auctores certum est, licet ex ois generant ad mo-
ralitate exigi conformitem aut difformitem ad regulas morum,
quae regula est lex Dei aeterna et dictamen praeterita prius
ratio, quod in huiusmodi con- aut difformitas habet, variosa-
ria dicunt. Sed quod cum Becano, Suarez et alij certitate huius-
modi in sola libertate constituant, ita ut moralitas actus hinc
ab illorum libertate distat, non solum alij, quod cum S. D. Thoma
quod et in hoc quod sequuntur Thomam, docent, moralitate ipsa
in respectu intrinseco seu in ipso ordine actus liberi ad suam obli-
gationem subsistens regulis morum facti consistere. quodque deinde
declarabit mentem.

307.

Obiectio: Et si libertas sit fundamentum moralitatis, non in ea
sed in respectu intrinseco et ordine ad obiectum suum prout subsistens re-
gulis morum moralitas actus hinc facti consistit. Ita quod Thomam
et alij cum S. D. Thoma quod in 2. quod 19. articulo 1. in argumto. per gratiam, deinde etiam
in 1. Bonitatem actus significat ad quod liber est, per quod conformis
velti dicitur a qua dependet. Verba S. D. Thoma in argumto. per gratiam, haec sunt:
per gratiam est factum quod bonitas velti hinc est actus eius non de-
pendeat ex conformite velti dicitur quod dicitur Math. 16. non solum ego
volo sed sicut tu vis, quod dicitur, quia rectum vult esse hominem et ad
DEUM dirigi, et Augustinus dicit in Enchyridio, rectitudo am-
velti est bonitas eius: ergo bonitas velti dependet ex conformite
ad obiectum dicitur. In corpore circa finem ita ait: ergo ad hoc quod
veltas sit bona, requiritur quod conformis dicitur velti, unde subijcit: alij
conformis velti dicitur ex hoc quod actus velti ordinem dicitur et
respectum ad obiectum ut subsistens velti dicitur hinc motus regula-
to etiam bonitas velti adeoque est actus eius hinc ex hoc quod dicitur or-

dnem ad obtem ut regulata q obtem dnem.
 P. ap: a rae qo ad. ptem. q illud solum moralitas gstitui
 pter n' p, q' gipi p, qm in fuit moralitas gipia, atq; 308.
 libertas gipi p, qm in gipia, moralitas: qo sola li-
 bertas n' p ee. file gstitus fcti, th. pades in dnj m. p.
 pofita indifia agendi et ablata hie q popble hie q impble
 oilege ee gstitandi regula, actq; ex tali indifia procedens
 pnt gipi liber, nec tu p gipi moralis, qia moralitas
 hie con= aut difformita ad regular moru hie n' p, neq;
 tu huius con= aut difformitas agere hie p, ubi regula nulla
 et nulla e' lex, et cui gformare aut difformizet: qo p.
 Quod autm libertas e' moralit' fundata et radix, sic
 gstitit. Illud recte adftitit pro fundato moralit',
 ex qo actq; h' q' pnt fcti reguli moru, unde tota mo-
 ralitas h', atq; hoc n' ee liberte, leges em et praupia
 dem solis actib; liberis, n' autm nece pnt. qo

P: Altera pars apenti et gpi. prior: iuxta pllu idm 309.
 e' file gstitus q' e' file difformis, atq; Moralitas fcti
 difformis, q' in huius ^{negitidinem} ~~actum~~ ~~ad obtem~~
 q' gstitans reguli moru, qo etm q' huius refut pter
 gstitus p. m. q' illud moralitas fcti difformis, q' q' actus
 potit ad q' fcti malus qm bonus, potit fcti bonus qm malus,
 atq; hoc n' actus hng ex eo q' fcti gformis seu q'
 dicat rebum ordinem ad obtem gstitans reguli moru,
 aut fcti difformis seu n' dicat ordinem aut prave ordine
 dicat, ad obtem gstitans reguli moru ut gunita tenent

II: qo p
 P: Apertio: fante eadm liberte mutato fcti ordine
 ad obtem ut gstitans reguli moru, p' mutari moralitas actus, 310.

hinc, qd n' in sola libertate, sicut dicitur qm actus libere
 ad obtem ut substantia reguli motu dicit, moralitas
 facta constituitur e. i. patet. qia vis mutas et diffi
 specifica alius rei desumit ab eis constituto. a. p.
 Posito casu: qd aliquis in vigilia cuiusdam apli ne sciens
 ee vigiliam apli carnes comedit, postea autem admonet
 de vigilia et precepto ieiunii, tunc pergit comedere
 carnes. in hoc casu manet eadem libertas, et indiffia,
 potest enim qd libere et tunc sine ulla nova detractione pergit
 comedere carnes, nec tunc manet eadem moralitas, sicut actus
 si prius erat bonus, et in spee boni, fit post quoscumque precepti
 mali et in spee mali, neq. aliunde, qm qia prius tantum
 maalem pravitatem ad obtem substantia reguli motu dicitur
 qd. ex quivo precepti et actus ut ei gratia fit facta
 prava. p.

311
 W.

311. In eo file constituta moralit' constituitur e. i. ex
 qd facta actus h' qd fit bonus aut malus, atq. hoc h' ex eo,
 ex qd h' qd fit con- aut difformis ad obtem ut substantia
 reguli motu: qd etiam in eo file constituta moralit'
 constituitur e. i. ex qd actus factus h' qd fit con- aut dif-
 formis ad obtem, ut substantia reguli motu. sicut. atq.
 qd actus fit con- aut difformis h' ex respu et ipso ordine, qm
 qd actus dicitur ad obtem ut taliter fit substantia reguli motu
 ita, ut si ordo ille fit pravus, atq. etiam fit qd factus
 difformis, si ordo ille fit bonus, atq. etiam fit qd factus
 i. moralitas actual' h' in ipsa intrinseca virtute
 ad obtem regulata q. regulas motu constituit.

312

Regula autem motu de qibus in presenti diximus, et
 plura in futuro dicemus, sicut alia remota alia proxima,

remota s*ed* ipsa lex dei DEI aeterna in mente. Ina
 respiciens et vltim*us* supremi huius legislatoris, cui se. hoc p*ro*-
 nicipim*us* de fidei*re*, q*uia* hoc totu*m*, q*uod* e*st* s*ed* e*st* et
 operari ex sua naa spectat ad DEUM, a q*uod* h*ab*e*t* suam
 ee et operari, deoq*ue* ad hoc, ut agendo agat q*uod* i*nt*er
 sua naa et obligati*o*ne, recte, se heat ad suum supremu*m*
 Dominu*m* legem DEI o*mn*i*a* regulantem in actib*us* suis
 respicere d*icitur*: legi DEI aeterna*m* et vlti*m*i supremi le-
 gillatores addi p*oss*et et s*ol*et a D*omi*n*o* naa reali, e*st* q*uod*
 etiam ad hanc cen*su* mensuram suam sine*m* eas morale.
 regula actionu*m* hanc p*ro*xima filis et imita et dicta-
 men ratio*n*is p*ro*ctica respiciens legem DEI aeterna*m*,
 et vltim*us* supremi legislatoris, deoq*ue* p*ro*scribens aut
 inhibens, q*uod* q*uod* h*ic* et nunc agende s*ed* aut omitten-
 du*m* q*uod* p*ro*mittes ad vltim*us* supremi legislatoris DEI.
 Ex hoc igit*ur* aut*em* aliq*u*is moralit*er* bonu*m* e*st* aut malu*m*,
 q*uod* cum advertentia ratio*n*is a vlti*m*i libera elicit*ur* offmit*ur*
 aut difformiter ad dictamen p*ro*ctiu*m* p*ro*ie ratio*n*is
 respicientis legem DEI aeterna*m* et vltim*us* supremi
 legislatoris, et nec a q*uod* veniam aut*em* u*n* naa reali.
 Cum am*en* q*uod* veniant Th*om*as q*uod* d*icitur*, aliq*u*i aut*em* cent*u*li 313.
 et intras*se* boni, et alii egtra*m* intras*se* mali, unde
 etiam in q*uod* adagium trans*it*, q*uod* aliq*u*a obta s*un*t
 mala, q*uod* q*uod* prohibita, alii vero prohibita, q*uod* mala,
 q*uod* doctrina n*ost*ra antea tradidit evitere vider*et*,
 dicenda et q*uod* q*uod* ea q*uod* dixim*us*, s*un*t actum
 cadent*ur* moralt*er* bonu*m* aut malu*m* ee, q*uod* s*un*t elicit*ur*
 q*uod* aut difformit*er* ad reglas honest*as*, cum hoc

aliqui proprio subsistere pot, si enim quaedam abta
prohibentur quia sunt mala, sequitur evidente, quod eorum
malitia praecedat ipsam prohibitionem et sequitur
etiam inhonestas, quae ante malitiam, tunc,
independenter a prohibitione, sive voluntate supremi
legislatoris, quae proinde non videtur statui pro re-
gula moralitatis eorum actionum, quae exigunt
indispensabiliter prohiberi, siquidem ille ante-
cedunt ad talem regulam sive prohibitionem. iam in-
felligunt esse mala et inhonesta.

314. Igitur ne quoniam aliqui effato contradicere videamur, duplex
respondendi via superest ex hinc desumpta, 1^a est,
quod dictum estatum aliqua mala esse quia prohibentur, alia
prohiberi quia mala sunt, sed sit ita intelligendum, quod
aliqua prohibita sunt lege positiva quia mala sunt
non antecedente ad omnem legem, sed ad legem positivam
quae quodammodo ad legem naturalem, seu quia sunt repugnantes
legi naturali, quod autem huiusmodi mala deus, sive
deus, sicut enim multa obta, quae antecedunt ad ipsam
legem positivam quae prohibentur, non sunt mala, ut est
carnis porcinae in veteri testamento, et est carne
pro quovis die in novo, ita alia obta mala sunt
antecedente ad legem positivam, non antecedente ad omnem
legem, sunt enim mala per legem naturalem. quoniam lex positiva
approbat et stabilizat, ut subdit, maiorem horrorem
inveniat praesentibus, et per regulam prohibitionem, quod

175
velitu' e', clarig ac certis eis innovefat. Altera
refrudi via e', qd' si dictum refatum intelligat de ma-
litiis et inhoneste, qm' hnt aliq' actioes antee-
dnto ad oem legem; id q'dm veru' fit de malitia
radicali et fundam'tali, n' autm de malia. feli; seu
ad aliq' obta, q' prohibent, qia mala s't, prohibeant,
qia antecednto ad oem legem radicalem et fun-
dam'talem malitia' heant, et ideo exigant p'hiberi,
et hoc q'dm exinde, qia q'ntm ex se, ex se q'ra-
rietem dicunt ad vltim' dnam, unde et huiusmi
mala in genere motu' specificant, qia mala di-
cunt, q'nt' infraeam suam disordinant ad vltim'
dnam, qm' q'dm felix n' hnt p'radicalit' hntm,
et hinc e', qd' si huiusmi mala s't ignotaam invio-
cibilem n' opprnderent, ut mala, illa operant' felix
n' scirent, pari rase si ponerent' s't impossibile
n' ee a DEO prohibita hoc ipso cen' ferent'
n' ee felix inhonesto: atq' ex hoc patet, q'ndo
cum dicto q'nti h'lgum ofato s'p'rtio nra subli'gat.

Subsectio Solvuntur Obiectiones.

Obi. i. auctoritas D. Thoma q' plurib' in locis maxima in 1. 2.
q. i. ait actum h'ntm et actum moralem ee unu' et idem 315.
atq' act' h'nt aliud n' e' qm' act' liber elicit' ut ad vltim' raris:

igitur et moralitas, in libertate collocanda est. Quod pro felicitate
moralitatis, quod hinc videtur, quod solo positum et oratio pro his
felicitate actu felicitas, atque posita sola libertate et pro his oratio
felicitate hinc actu moralitatis: quod etiam in libertate tamen in felicitate quod hinc
moralitas actu collocanda est. m. p. sola libertate posita dicitur imputabilis
actu; sola namque libertas facit, ut atque aliis lau-
de l. vituperio dignus sit, et nisi atque liber esset, imputabilis non
esset: atque imputabilis actu est ipsa eorumdem moralitas.

90.
R: quod dicitur. De actu actu hinc et actu moralis ea idem loquitur
de moralitate in genere et non de ea in abstracto, adeoque vult di-
cere eundem actu, quod hinc est, etiam esse actu quod moralis est, nam quod
moralitas est ipsa atque hinc, nisi tamen quod hinc intelligatur, ipse respicitur
et ordo ad regulas vis hinc, sicut ad legem Dei aeterna, et di-
tamen pro rationis. l. etiam dicitur, quod l. De: loquitur de eo pro nam
de eo in genere motu, quod scilicet procul dubio est actu hinc et mo-
ralitate esse unum et idem, quod quia in presenti non agit de eo pro actu
sicut de eo in genere motu, neque ex hoc argui potest in genere.

316. Ad quod n. m. ad eum: d. M. sola libertate posita dicitur imputabilis actu
actu, imputabilis electionis c. M. laudis aut vituperii moralis n. M.
et d. m. atque imputabilis laudis aut vituperii moralis est ipsa actu
moralitas c. m. imputabilis electionis, tamen, aut laudis et vitu-
perii moralis est ipsa actu moralitas n. m. et c. duplex potest dici
imputabilis, altera electionis, quod aliquid dicitur pro se voluntatem
adeoque naturaliter imputabile, altera est imputabilis rationis et moralis,
quod aliquid dicitur volente in ordine ad meritum aut demeritum personale
aut morale; illa imputabiliter, cum ex hoc pro se omnia, quod
aliquid sit in potestate agentis, quod ad fieri aut non fieri per li-
bertatem sui aut quod hinc hinc ab actu, etiam non de hac, sed de impu-
tabilitate moralis, et in ordine ad meritum aut demeritum personale
sicut in ordine personale in presenti agitur, et hanc in sola libertate

quidam n' p'oe affant' ahering: q'nd' q'o d'icij, ex liberte h'ri
 q'd acty sit laude aut vituperio digny, dico id veru' et falsum
 sub d' versa rati' ee. p'oe. veru' q'idem, s' l' de laude aut vi-
 tuperio r'ali, aut de liberte q'fi de fundamto b'at'm mo-
 rali, aut vituperii dictu' int'gru', falsum veru' s' de liberte
 sola, q'fi de s'pli moralit'y, aut de laude et vituperio
 morali id' aherat, ut antea dictu' e'.

Obj: 2°. Illa q'o de se invicem p'nt affrari in recto s' 317.
 reat' idm, s'm dicta de dist'ioe in l'gia, atq' actus
 liber et moralis de se invicem affrari p'nt in recto,
 recte em' h'ic acty liber et acty moralis, et vicijim;
 q'o acty liber et acty moralis s' reat' idm: q'eg'nto
 sicut acty liber talis e' ex liberte, ita etm talis erit
 ex liberte acty moralis, p'ois libertas e' s'p'ie s'p'ie
 h'ic moralit'y.

Q: d: M: q'o et q'ateng de se invicem affrari p'nt
 in recto s' reat' idm e: M: q'o et etm n' q'ateng
 de se invicem affrari p'nt in recto s' reat' n: M:
 et d: m: atq' acty liber et moralis de se affrari
 p'nt in recto, s' sumant' in gereto: s' in abstracto
 n. m. l. aliter, atq' acty q' liber et q' moralis
 de se affrari p'nt in recto m. acty q'o liber et
 q'o moralis n. m. et c. Item q'idem e' q'd acty q' liber
 et et sumpt' in gereto, acty etm s'it q' moralis e'
 s'it' sumpt' in gereto, at hoc n'q'm negabim' in s' s' s' s'
 acty n'q' n' sumat' s'm s'le s'eum dist'inctivum
 q'o acty liber aut moralis e', s' hoc n' p' q'd negavim'
 s'it' q'd idm s'it s'le s'p'ie acty q'o liberi et acty
 q'o moralis, neq' in hoc acty liber et acty moralis

de se affrari pot in rebo, qstante em negamus
in veritate diu poe. atq qd liber e' etm. moralis
I, et vicissim p.

318.

Obj. 3. qtra altera' aperi'ti parte: Illud pro fili
moralit' qstivo assignandu n' e' sine qo variis acty
moralis hri palam e', atq sine respu intrinseco ad
regulas motum plures acty morales hri palam etq,
M. patet. in p. 1. qidm acty misericordie DEI qas
hoc acty creavis, redemptionis, salvagis p' acty
fume morales, neq in eoru moralitas resolvit p
respu ad regulas motu scilicet ad legem, DEUS em in
us, qas huiusmi fecit, legem ad h'c. 2. Illa qo intrinse
mala s't, mala s't etm in genere motu antecedenti
ad om legem etm naale, adeoq, malitia' sua q' ordi
nem ad regula, motu h're n' pot: qo p.

R' d. M. Illud p sine qo variis acty scilicet morales hri pata
e' pro fili moralit' qstivo assignandu n' e' M: sine
qo variis acty fundam'tis h'm et radicalit' morales
hri palam e', illud p n. M: et s't si d'm: n: e: ad p.m:
et qidam qatm ad 1. de operibz misericordie DEI e. ope
ra huiusmi ee fume moralia, at n: eoru moralit'em
n' resolvit poe q' respu ad regulas motu scilicet ad lege
DEI eternam, cui ius dicendi nulla r'as apparet, licet
em DEO repugnet in actibz s'z regulas h're externem,
nullus in ingruens e', imo p'ma actu d'oru q'deantia
ut cuncta opera d'na regularent, q' intrinseca et absolute
indefectibilis DEI vltim, a qo om moralit'a, q' ex f'ata fluit

neq, urget qd addit, qia DEUS in iis qae fecit legem n' ad, id em totum
 veru e' de lege externa et dista, a qe utiq, inderens eet regulari
 opera dno, qm am DEUS ipse sibi lex ee. pt etm DEUS se pro lege
 adeoq, et legem hie pt. Ad alteru vero qformit ad ea qae dicta
 N. A. 314. d. a: illu qe intrasie mala st, mala fundamltu st etm
 in genere. motu antecedat ad oem lege etm naalem e.a. st
 facta mala antecedat ad oem lege. etm naalem, n.a. etc.
 loqim, qidm p se de moralite pbr, et n' totu de fundamltu tali,
 nilomin qz ista suntlis moralitas et malitia desumit, ab
 illo ordine aut potiq ex disordinase, qm hnt ad legem DEI
 aternam vide qe supra dixim, N. 313. et 314.

Ob. 4. saltem moralitas omniis libera n' qst in pendentia sig.
 acty ad obtu, cum omfio n' st qd positivum, qe adhuc st dari acty
 hinc moralis, qm in moralitas eig in hac pendentia qst. bati.
 Praterea pt idm acty mutari in genere motu absq, eo, qd multo
 intrasie: sicut id cum qis prosequi qmestivem carni, sempe pro-
 hibito, quam inceptu tempe n' prohibito, tunc em solum fit ex-
 tranea mutao legis: qe verificari n' pt, qd moralitas actuum
 in respue intrasie qst. bat.

Ob. ad 1. d. a: saltem moralitas omniis libera n' qst in penden-
 tia acty ad obtu factu tali t. o: n' qst in pendentia interpre-
 tive tali n' a. etc. qe revera antecedenti qtra dicit, in antecedate
 em dicit huiusmodi omniem n' ee qd positivu, et tunc in qst. qst. ac-
 quiy ad illa qst ad actu hnt positivu. moralitas omniis libe-
 ra eo modo pendentia acty, qm d' oltia, unde sunt inopre-
 tive totu vltia e' ita etm ipse pendentia interpretiva e'. Ad alteru
 dia. pt idm acty pteq mutari in genere motu absq, eo qd multo intrasie
 in ee pteq: acty, eo qd multo intrasie in ee aut genere motu n' a:
 etc. ad exempte positu dico iomestivem carni huiusmodi intrasie mu-
 tari in genere motu, nam ille acty intrasie mutaz in genere
 motu q' tunc ad obtu in genere motu hinc mutabatur, atq;
 huiusmodi acty ita tunc, pteq em tunc ad obtu qformu re-
 guli motu, urgente am precepto et iis obligase qnta
 obtu' fit differe reguli motu, qd e' specificu mutari in
 genere motuum, qe p.

Sectio II.

An et quomodo actus humani Specificentur ab obiecto & Fine intrinseco operantis?

320. Dicitur et sect. priori moralitatem actus in genere definiti et desumpti
ex re ipsa et intentione rationali et intrinseca, quam quodammodo actus naturalis dicitur ad
obtinendum suum, ut in quibusdam, sicut prout ipse etiam obiectum substat regulam
motum, et ipsis contra aut difforme est: verumtamen quia ex hoc tantum
scire volumus actum aliquem in genere esse bonum sive malum sive bonum sive ma-
lum, neque scire proficere potius, cur actus in tali et tali fine sit bonus,
cur furtum repugnans legi divinae et naturae naturali sit peccatum contra ius-
ticiam, contra scandalum eidem legi divinae et naturae naturali repugnans
sit peccatum contra gloriam charitatem, illud in hac et sequenti secta dicemus,
unde specifica huiusmodi moralitas desumenda sit. Ad huiusmodi de-
finitionem. proinde

321. Notandum est, tria praecipue à Philosophis assignari, à quibus bonitas
aut malitia specifica actuum desumatur, scilicet obiectum finis ope-
rantis, et circumstantiae: de quibus duobus in praesenti, de circumstantiis
verò in sequenti secta agemus: Est autem obiectum quodammodo ante oculos, in actu
vero. Quod quodammodo est finis operanti obijungitur aut ad quodammodo finis actus
aliquis ex se ordinatur, sicut si aliquis studet Philosophia, obiectum
huius studii est ipsa Philosophia, ut aspicenda est. Finis huiusmodi
finis verò est secundum dicta huiusmodi in Legibus huiusmodi. huiusmodi Prae: aliquid
et operis aliquid operantis, sicut finis operis, ut obiectum coincidet
et, illa ad quem operis aut actus ex se ordinatur, ita finis operis

Intra hunc locum et per 2as intentiones dirigere intendunt
 re alluere, circa indagatio veri, finis intra hunc eleemosina
 et sublesare pauperem, finis am queranti, et hoc illud, quod sibi
 operans ponit, sic dans eleemosina per illam dare ad vanam
 gloriam, ad quam tunc ex se non ordinat eleemosina, hinc vanam
 gloriam finis extra hunc et queranti, et. Circumstantia denique, et
 auidia quada operantis ipsa vestigia, et quod circumstantia,
 dicunt circumstantia sumpta a phis, metaphora, in quibus ea
 circumstantia dicunt, quae ad pertinent ad ipsam rei essentiam, sunt
 et si foris, aut auidia phis; cum ergo sibi huiusmodi auidia
 et circumstantia querentem, et circumstantia dicunt. His
 notatis, sit.

Spert. 1. Prima et eandem specificam bonitatem aut ma- 322.
 litiam actus huius desumunt ab obto et taliter et taliter con-
 aut difformi ad naturam recte regulatam et legem Dei aeterna.
 ita. Q. et in quavis fore omni Regum, ac moraliter iusta pro-
 his.

Op. Ap. 1. auctoritate. Q. in 1. 2. q. 18. a. 2. in arg. se-
 quitur ita ait: si contra et quod dicitur Op. q. facti sunt abominabiles
 sicut ea quae dilexerunt, sicut am hoc Deo abominabiles, pro
 malitia sua operant, ergo malitia operant, et sicut obta mala
 quae hoc diligunt: et eadem ratio est de bonitate actiois. hoc. Q.
 ubi sicut et scriptura ex Op. q. sententia sua et non generalis,
 ea enim quod dicitur in Op. q. facti sunt abominabiles sicut ea quae
 dilexerunt, palam ostendit, ab obta malis diluti, ipsos factos,
 et Deo abominabiles. Et hoc magis generalis et hoc quod
 in eodem loco in O. ar. L. Q. ait: sicut res naturalis habet suam
 ex sua forma, ita actio habet suam ex obto, sicut et motus ex tono,
 et ideo sicut 1. bonitas rei naturalis attendit ex sua forma
 quae datur sicut ei, ita et 1. bonitas actus moralis attendit ex

obto venienti. ita l. d. ubi nec to i. bonitas omipou.
323. *Ob.* Apert. 2. quare dicitur pro verbum e. poa. specificari
ab actibus, et actus ab obto, atque hoc quare affectus spe-
specificari nec potest nec dicitur. quod actus in se esse five reali;
five morali: mensura, et ordinem ad obto cuius est
inclinatio et tendentia: quod etiam ab obto assumit suam spe-
nihil enim aliud est actus specificari ab obto, quam ea actus
mensurari et ordinem intrinsecum et extrinsecum ad obto, unde
si obto cui actus mensuratur sit honestus, et motus regis
conforme, ipse etiam actus erit honestus, sit sit disforme,
actus etiam erit inhonestus. bene etiam sciendum est, quod sicut per
dicta n. 320. generica actus moralitas desumitur ab obto
n. quodammodo, sed procul substat regulis motu, et ipsis con- aut
disforme est, ita etiam specificata actus moralitas desu-
menda sit ab obto n. quodammodo, sed procul in tali aut tali
sive virtus aut vitio, con- aut disforme est regulis motu.

324. Quod autem actus huiusmodi et certam suam bonitatem specificat ab
obto desumatur, praeter hoc quod id in l. d. citato dicitur:
i. bonitas actus moralis attenditur ex obto venienti pa-
la sit, ostenditur i. negative, quia illam a nullo alio desume-
re potest. nisi a circumstantiis, quia bonitas et malitia, quae sumuntur
ex circumstantiis et actus huiusmodi a se ipsis, eo quod a hoc l. d. adde-
pit salsum in se actus huiusmodi, circumstantiae quippe sunt auctores actus
adesque supponunt illum in certis suis speciebus constitutum.
Non etiam a natura reali, haec enim cum unumquodque vitium abhor-
reat, et ad singulas virtutes generem generat affectum, generica
moralitatis causa est, et non specificata, et sicut dicitur de lege
Dei aeterna et obto supremi legislatoris, nec etiam specificata
moralitas sed i. desumenda est a dictamine propria rationis,

Eas em v' specificat actu rae sui, p' rae obli. q' p'ponit ut
 con=und differe nra reali et reglis mori. go acty huius sua
 centlem et ja bonitem desumere ab ad obli. 2. p'p'itve:
 ab eo acty huius j. et centlem suam p'eam moralitib' desumere.
 dicendy e', ad q' p' se huius ad suum reale centru' et p'ndy.
 inclinab, atq' valiter inclinab ad oblium sine q' nra lto
 ceo n' p'p. go p.

Asserit: 2. Non solum ab obli, p'ctm à fine extrinseco 325.
 operant' acty huius boniti, et malitia p'ea p'eam de-
 sumunt. Est quavis Debu' vel. l. p. loc. ut. a. q. di-
 center: sicut ee rei dependet ab agente et fra, sic
 bonitas rei dependet à fine. Et paulo post: sic
 igi in actioe huius p'plex q'fiderari p' una q' d'm Am-
 geng, prout sicut e' actio, q'ia q'ntm ab de actioe
 et antite, sicut ab de bonite ut dictum e'. Alia
 vero s'm p'eam qm accipit s'm oblium queniens:
 3ia s'm circumstaas q' s'm auidia q' d'm: 4.
 autm s'm finem q' s'm h'ndem ad bonitis caam,
 ita facte. De. Idissim etm ex s. scriptura desumij,
 qe Math. 6. ait Lucerna corpis sui e' oculus d'us, si
 oculus d'us fuerit simplex totum corp' lucidus erit,
 q' D. Augstny de sermone Oni' ub' refert s. Thoas
 in quosdam aureo super 7. Evangelia ad ut. c. 6.
 Math: sic interprez: oculo hic aujere debem in-
 tentioem nram, qe si munda fuerit et recta, oia
 opera nra, qe s'm eam operamur, bona s' qe
 qidm oia totum corp' appellabit, q'ia et h'ly mem-
 bra nra q' d'm opera dicit, ubi ait; mortificate

membra sua fornicatione et imunditia p n go qd
qisp fecit si go aio faciat qd derandio e. Idem
D. D. Augustinus qtra mendacium ait: opera hoim
si caas fuerint bonas l. malas n f nunc p bona
nunc mala, qe n st p se ipsa pta: sicut victum
probere pauperibz, bonu e, si fiat misericordie
caas, Malum am, si fiat caas iactantiae, ex qz
satis evidens e actum aliquem ex fine operanti
moraliter sua defunere, pce qd etm illud pce
satis insinuat: Intentio iudicat oes.

326. Hinc idipsum si ostendit: ab eis actz hnz bonitas aut malitia
speciem defunere p, a go de una spec ad aliam de bono in
malu p detorqueri p, atqz huiusmi detorqueri p ex fine
operanti: go p p. m. p ex plun: Vnde elemosina p ex
obto sublevandi pauperz et ex fine intrinseco bona e
illa elemosina n ad sublevandu paupete p ad vanam
gloria et iactantiam dirigit, qd in ea bonu e videt
et ad spec superbia actum suum ex fine intrinseco
bonu p finem extrinsecu reduit: go p raterca ois actz
hnz ex deliberata vlt pcedens daretur a fine eius
inflatu, et p hoc factu e. Vnde actz hnz et actz hois potz
simul distingz, qz ideo i. 2. q. 1. a. 1. in fine dicit: oportet
q oes actioes hnz ptra finem suu: go finz bonz n p
actui n influere bonitem sua, neqz finz malz n in-
fluere malitiam suam, et ideo actz ex obto et fine
queris bonz, si in ulteriorem finem bonu referz, magis
e meritorz ut patet de castite ex voto observata,

et scilicet actus ex obto et fine operis, magis in
 reus relatus magis e' demeritorius, ut patet ex eo,
 qui virginem deflorat et eius fama prostituat: et
 ideo recte hostans S. B. V. re in bonis actibus q'
 intentione, q' fine, diu operanti, vitubemus,
 neve ~~interea~~ in re recta opera sinistra cogitatio
 illudat, q'ia sicut fabrica columnarum, columnae am ba-
 sibus innituntur, ita vita nra. in virtutibus, virtutes am
 in intentione interna consistunt.

Quod etiam optime notandum, q' licet ois hna actio p'd 327.
 accipere moralitatem à fine operantis, ut patet ex
 eo q' dicitur, sicut q' actus bonus relatus in fine bo-
 num actum faciat magis meritorium, et vicissim
 actus relatus in finem malum actum magis demeritorium,
 nilominus t'n a'ff'it distam malitiam q' finem ab ea
 q'm h't ex obto, q'ia idem p't ee fine operis et operantis,
 viz. p't q'is peccare p'tis impudicitiae ex delectatione
 carnali. Inqm ex fine p'posito, ad q'm delectatione
 ipse actus sine referri: pluries t'n q'tingit ut rogam
 malis heem actus sortitur ex fine operantis,
 q'm n' respiciat finem operis, sicut dum quis fornicat
 cu' virgine et fama eius prostituat ad infidelitatem
 p'ducat, et huicm dista malia toties h' q' actus
 fine operis et fine operantis n' in idem reincidentat
 aut q'bra dupl'm dista virtutem pugnant p' se de-
 distione p'tis agens in Tr. de p'tis, subf'ctio respondet
 Obiobus.

Subsectio Solvuntur Obiectiones.

328. Obj. 1. q. 1. a. 1. Ab eo desumere i. et entem
moralit. p. eam acty hng dicendy e', qd i. e' p. se
respiit, atq. i. qd respiit e' finis: qo a' fine dicen-
dy e' sua' entem p. eam desumere. subd. atq. i.
finis n' e' obtu': cum qo acty hng p. eam p. eam deat a'
fine desumere, n' subsistit qd diu in aperto, sicut
cum p. eam bonitatem desumere ab obtu'.

R. d. p. eam s. d. m. dicta finem distgi, nimis queris.
et operant. ille coincidit cum obtu', i. p. e' qo m.
agens s. t. ponit. p. eam acty alig. respicere p. p.
i. d. p. eam s. d. m. p. eam nimis q. t. m. e' ex parte acty
et q. t. m. e' ex parte agent. illud autem qd
acty ex se et ex parte sui p. se i. respiit
diu obtu' et finis operis, qd am acty respiit n' ex se
p. ex parte agentis diu obtu' agent. et finis ope-
rant. hoc notato d. m. ab eo desumere i. et entem
moralit. p. eam acty hng dicendy e', qd acty ipse i.
et p. se respiit e. m. qd agens i. et p. se respiit n. m.
et d. m. atq. i. qd respiit e' finis l. operis l. operant.
e. m. i. qd respiit e' finis operant. subd. qd respiit
agens e. qd acty ipse respiit n. m. et sic d. e. qo

à fine intrinseca et operantis, qđ cu' obto coincidit dicentis
 e' acty hny sentem suam suam defumere c. e. à
 fine extrinseca et operantis n. c. et postulo disto
 subsumpto dico sentem et ja' moralit' suam se
 defumenda à fine intrinseca et tuc alium n' ee qm
 obtu' cuius tendentia et inclinatio e' acty. disti
 am rao e', qđ sentis spes ab eo desumi n' pt,
 qđ actui tntm accidit, atq; finis operantis actui
 tntm accidit ut patet, obtm am qđ acty maalte
 respicit, illud sentem e' et n' tntm accidit, igit ab
 obto et n' à fine operantis sentis spes defumenda
 e'.

Obj. 2. Urgendo solutio: si spes sentis ab obto 329.
 si e' defumenda, sequere, qđ quoties obtu' e'
 difforme regl' moru', scilicet acty in tale obtum
 tendens est mal' et peccaminos', hoc am n' suffi-
 cit: go p. p. m. dari acty maalte tntm mal' et
 ideo n' imputabilis, qđ exinde provenit, qđ li-
 cet obtum ipsum sit difforme regl' moru' ab agen-
 te tuc ut difforme n' apprehendi, atq; si spes ab obto
 sentis malitia redundaret in actum et illa
 n' potig defumenda foret à fine operantis, n' dari
 eigni acty maalte tntm mal', qđ em sentem
 mal' e', n' mal' ee n' pt: go cum unist' ad-
 mittant Ores dari acty maalte tntm mal', n' ab
 obto si à fine operantis malitia et moralitas senti-
 ali defumenda e'.

R: d. sequela: si fuerit certis, p sequens, qd qoties
 obtm fuerit d' difforme reguly, motu, atq; filite
 in tale obtu tendens malis at et penaminq; e.
 sequens, qd qoties obtu maaltu tatum e' difforme
 regly, motu, filite atq; p eet malis et ponnq;
 n. Sequela et d: m: n: c: ad p: m: c: M: d: m:
 atq; si fuerit obtu qnto qd difformi ad regulari
 motu certis is malitia redundat in actu
 n' daret eigni atq; maaltu tatum malis n. m. p
 ab obtu qndocq; sumpto aut etm erronee
 invinciblt putato ut qformi regly, motu, cen-
 tis malia redundaret in actu, n' daret eigni
 atq; maaltu tatum malis e. m. et n. c. Pd dicit atq;
 specificari ab obtu, n' obtu qndocq; sumit, p obtu
 fuerit et qd qrosiq; atq; ad tale obtu p nari.

330. Dicitur: qd obtum malum p' specificare actu bonum
 hoc item a p' dicitur et q'ra dicta dicitur in a,
 actu specificari ab obtu qd substat reguly, motu
 ita, ut si ad regulari motu, p' difforme, atq;
 filite p' difformi: igit obtum malum n' p'
 specificare actu bonum, p. apum: Obtum
 intrinsece malum, licet invinciblt putato bonum
 in se n' definit ee malum, et in actu ab illo se-
 cificaty foret s'dm dicta bonum, qm ab obtu p' dicit
 sumpto atq; specificari dicitur a' qd si actu specificaty

centibus ab oblo, ab oblo malo potest specificari actus bo-
nus.

Ob: d. apump: go oblo malo in se et invariabiliter appren-
sum ut forme regis motu potest specificare actus bonum
c. oblo malo id est oblo a ratione apprensum quia differe
regis motu potest specificare actus bonum, n. affirmatio.
Nec hoc absurdum est nec contra dicta, si potest reformi-
miles ad dicta legi. Cum enim loquamur de actu hunc
qui centibus involvit advertentiam rationis et gravioris finis,
palam esse dicitur: quod dum dicitur actus specificari ab oblo quia sub-
stat regulis motu non intelligatur, quilibet scilicet oblo ad re-
gulas motu, sed scilicet filis et quae per intellectum gravis
sit, et hinc si erronee et insinuat oblo pu-
tesse esse forme regis motu dicitur in se differe sit
actum specificat quia forme, quia solitudo est quae
preignitur, gravis am est licet erronee, quia forme:
go etiam solitudo est quia forme. Inde etiam patet quod
ad prohi dicitur deat, sicut oblo huiusmodi in se quidem
non desinere esse malum, in desinere esse malum in
intelle et quidem indivisibiliter, actus vero hunc non specifi-
cari ab oblo ut est in se, sed ut sine culpa est in
intelle, et ab eo representatur oblo.

Ob: 3. sicut genus aliquod dicitur actus sicut specie indifferens
et si hoc esse non potest, si autem centibus sua bonitatem ab oblo
desumeret, sicut enim non potest esse actus huiusmodi sine oblo, et sine
ut pote quod dicitur in ordine ad finem, ita etiam si ab oblo
speciem suam desumeret non potest esse sine actu specie:

10 nisi quia: Alqui q'radicare velint, actu huius spee
suam ab obto desumere licere n' valent. Propterea
du' mihi p'pono volo honeste vivere l. solo peccare
elicio actum huius, nec in diu' est in g'nera' spee ille
fit, si tu ab obto speem suam desumere d'is, n' em.
autq' prior pro obto ocs virtutes, alter vero oia vitia
adeoq' in nulla potiq' q'm in alia spee ee pot, q' op
D' ad l. c. M. n. m. ad r'acem adiecta dico veru' q'
dem ee, q' actq' huius n' pot ee sine oi peritq' obto
atq' ex hoc nime sequi: q' n' dat actq' huius indiff'as
s'c'm speem: na' dum dicitur a D'ib' dari actu q' fit
indiff'as s'c'm speem, aliud n' int'elligi, q'm p'oe dari ac-
tum huius, q' q'fideratq' p'rae'ise ex parte ob'is sui
n' attendendo ad ullam circumsta'iam finis, p'cepti,
loci p' nec fit d'bonate bonu' nec d'bonate malu', s'g.
salutare, fricare barbam ex se nec d'bonate bo-
na s'c' nec mala ex obto et n' attendendo ad ulla
circumsta'ia, nec tu obto suo definita s'c' unde
maior clarit' et frae grae ad r'acem adiecta
dico: nime sequi q' si actq' huius n' pot ee sine obto
et sine, eo ipso deat et'm ee in certa spee fit
ab obto suam eentlem speem desumat, nam actq' huius
licet n' pot ee sine obto, p' tu ee de obto in-
diff'as ut fit in spee boni l. in spee mali, et tunc
cum ipsum obtum n' fit ind'bonata spee et'm actq'
ipse ind'bonata spee ee n' pot. Ad alterum

diis, atq; huius volo honeste vivere obtineere fine
ultimam, ut q; actus variam virtutem assequibilem; sicut
actus huius volo peccare obtineere, prout quomodo
est finem sensibilem ut q; varias sensuum actiones
obtinendum, unde verum quidem est qd actus huius
n' sunt in determinata specie virtutis aut vitii, sicut in
determinata specie boni et mali, in quibus ille ordinem
dicit ad finem ultimam, ipse vero disordine ad illud
erunt am et hi actus in determinata specie virtutis
aut vitii determinati sunt, quod generica et univ'rsa
ita bonitas aut malitia actuum redigitur in actum
exercitum, ita ut ad quemque virtutem obtineere cone
aut disforme fuerit, actus determinatus ad tale obtinendum
solummodo in tali virtute aut vitio fit.

Obj: 4°. Actus interni obtineere est eius expletio ³³²
sicut actus externus, atq; sicut dicenda actus externus
actus interno n' addit aliquam bonitatem aut mali
tatem q; se loquendo, et sic actus internus moraliter
bonus est aut malus: ergo cum actus externus fit obtineere
actus interni neq; huic addat malitiam et sic
actus internus eandem malitiam aut bonitatem habeat
palam et sic videtur n' sem actum honeste
sua moralitate speciem ab obtineere disformem.

R: e. M. d. m: atq; sicut dicenda actus externus actus
interno n' addit aliquam bonitatem aut malitiam disformem

c. m. n. addit, id e, actus internus n. specificus ab
actu externo n. m. etc. dum cum quoniam. Th. g. n.
arbo. sequenti. sect. sequenti. 2a. locutione, actu ex-
ternum p. se loquendo actu interno n. superaddere
nova malitia aut bonitas, sicut n. e, q. actus
internus obsequium sua bonitatem aut malitiam adeo
suam p. et centum moralitatem ab actu externo
eius, obsequium n. accipiat, proin ab eo specificus, p. t. m.
q. n. sit nova malitia aut bonitas in actu
externo specificus dista, saltem p. se loquendo, q. n.
n. sit in actu interno, q. magis ex dic-
tis p. ad. q. m. aliquid q. radicans, cum em specificus,
q. tale. et specificus ab eo q. tale. sicut in ea-
dem spec. morali, potius recte adstruere, actu ex-
ternum et specificum p. se loquendo n. h. e. alia
malitia aut bonitatem, q. m. h. e. actus internus ab
eo specificus q. m. q. cu. fundamento aliquid in q. t. m.
in festi p. t.

333. Ob. 5. q. tra. apert. 2. Si actus hinc n. obsequium q. moralitatem
sua ab obsequio accipiat, etiam post illam et quidem dista
accipere ex fine, sequere, q. d. idem actus hinc p. t. e. ex
obsequio bonum et sicut et sicut ex fine malum, hoc am. falsum
e. s. p. t. ex hoc, q. m. bonitas et malitia p. n. t. p. t. q. t. m.
in eodem actu sicut nec l. u. et benevolens, calor et
frigus in eodem obsequio, praterea idem in individuo sicut
et meritoria et n. q. d. tripliciter q. o. p. p. p. t. m.:

Probo, qd aliqui dant elemosina p̄r vanā gloriam,
 acty huiusmodi foret ex obto bono, obto em̄ ad qd elems-
 fina tendit, bonū ē, et tñ cet̄ etm̄ ex fine maly, nā
 vanā gloria querere malū ē, maneret p̄terea idm̄
 11.º acty: qd sequere, qd idm̄ 11.º acty p̄t̄ ful̄ et̄ p̄t̄ ee ex
 obto bono et̄ ex fine maly.

Ex 1.º varie ad hanc Ob: Plur̄i p̄oc. ex. D. qd tñ p̄t̄i q̄t̄i
 dicere vides, nā p̄t̄i p̄t̄i, qd acty huiusmodi maneat bono,
 et̄ alibi idm̄ negare vides: nā q. 2. de malo a. 4. ad 2.
 ait: Illud qd q̄t̄i p̄t̄i alicuius p̄t̄i in: tñ p̄t̄i huius
 p̄t̄i q̄t̄i, ex r̄one obto, p̄t̄i qm̄ ē bono et̄ malus,
 acty p̄t̄i p̄t̄i in bono nqm̄ p̄t̄i ee maly, nec
 p̄t̄i in malo unqm̄ p̄t̄i ee bono, huius p̄t̄i p̄t̄i
 p̄t̄i i. 2. q. 19. a. 7. ad 2. his verbis vltas ad p̄t̄i bono
 p̄t̄i intentio mala caa volendi, qd em̄ vult dare ele-
 mosina p̄r hnta inde inane gloria, vult id qd de p̄-
 et̄ bono p̄t̄i r̄one mali: et̄ ideo p̄t̄i et̄ solitu obijso,
 et̄ malū, unde vltas eiq̄ ē malū. Ut igit̄, pateat,
 qd qd ad obto dicendu p̄t̄i, tñ qm̄ autoritas
 L. D. q̄t̄iari p̄t̄i, notm̄ ē. duplm̄ acty p̄oc. d. p̄t̄i
 bonitē nimir̄ maalem et̄ p̄t̄i, maalt̄ bono d̄iij
 acty, qm̄ ad itū obto p̄t̄i tñm̄ h̄ maalt̄, id ē ab
 operante n̄ attendit̄ ut̄ id ad qd acty p̄t̄i inclināt
 p̄t̄i vero bono ē, si obto et̄m̄ ab operante attendit̄
 ut̄ id ad qd acty p̄t̄i inclināt, igit̄ ab obto intento,
 acty d̄iij p̄t̄i bono, aut̄ p̄t̄i malū.

Item 2.º in frad. 11.º p̄t̄i p̄t̄i qd idm̄ acty 334.

bonum & prout se ex obto facto bono et ex fine facto
malum n: M: sequitur, Dicitur et ex obto maale bono
et ex fine facto malo: c. M: et n: m: hoc est falsum,
ad p: am dico: Verum quidem est, quod bonitas et malitia, si
traq; sunt, facta n: sunt se parati in eodem actu si-
cut nec lux nec tenebrae, aliter neutrum verum
est, quod bonitas maale et malitia facta n: sunt et
in eodem N: actu, inq; falsitas tu' in dicto de
largiore, elemofina, tu' in alijs, explicit elucet: con-
tra em effectuore plq; n: sequitur, qm quod idem actus pot
est ex obto maale bono et ex fine facto malo,
nam quod bonitas et malitia in eodem actu facta se ha-
beant. atq; ex hoc etiam h: quod neq; idem actus inde sit
meritorius sicut et demeritorius, in em merito a bonitate
facti actus, sicut et demerito a malitia facti actus,
neq; idem actus ex dictis sit factus bono et factus malo
pata est, quod neq; idem actus sicut sit merito et demeritorius.
Undem etiam offendit, quomodo 2. responsu uterq; Coeg. 2. l. d. i.
regulari pot. Inq; in 1. tertia dicitur 2. l. d. i. qd actus bono spe-
facto qd actus ex rone obto, atq; ita factus specificatus
in bono n: pot est malo, eo qd sic certate bonitatem
deat ex qformite facti ad obto, et sicut di-
cendum est de actu ita specificato in malo. In altero
textu Coeg. 2. l. d. i. de bonitate facti qd actus, et dicitur, quod
voluntas n: pot est facta bona, si intentio mala, sit
causa volandi, neq; In ex hoc negat, qm voluntas huiusmi-
pot est maale bona. Et ideo huius in priori tertia

dicit i. l. qd. q. spec. specem alicuius pro inel. importatu
 de incontinentia filii, l. maali, et n. statm de fili,
 live acty actu ab obto bono specificate pro ee bonum,
 n. in pro ee filio bono, p. l. filio l. maalto bonum
 d. ipse in dict. operabam. Plures ob. de fine sci. pp.
 v. solvem. Sect. 3. an et qmdo circumstantia moralitatem
 actibus humanis tribuant?

Sect. III.

An et quomodo circumstantia moralitatem actibus humanis tribuant?

Diximus N. 32 j. Intra tria illa à Thelgis quavisimè 335.
 spignari solita, à quibus acty huius specem moralitatis
 hinc de sumant, ee circumstantia, qe aliud n. p. q. si
 quidia circa operam stantia et ideo circumstantia
 ipsa se sope soq. significatia, unde et singula
 stringam, du de moralitate agim, hinc de hisce
 tractabim. N. am hoc v. auidiu. p. cipue 7. acty
 Ad qe cetera oia reduci pot, ipsa q. q. sic canit poeta
 Quisq. tibi, quibus auxiliis, cur, qmdo, qmdo?

Primum In de bono moralitate qd' asseram. ipsas uis
 uim saas s'm se explicam. qd' f' qis igit' qdio o-
 perans s'bt' v.g. qis p'uerit impudice, an so-
 luto, an ligato, an n. cu' soluta an cum
 ligata, an seculari, an sacerdos, aut voto
 obstricto, an u' seculari, an cu' voto obstricta
 an s'panginez aut affini, ut s'panginea aut affini, an
 cum aliqua externa, an liber u' serua an serua
 u' libera. Quid: Publ'q' obitu seu ma a
 autz eig' qdio, v.g. qis p'cto furti p'uit int'ut
 q'ofat qdio rei ablata. qd' sit, an p'ctosa res
 an vilis, an sacra an profana, an uirtui ne-
 cessaria an n' neupia. p' ubi tenetaz loq' et qdio
 eig' in qo aliqd' actum. et v.g. fornicat' et ruffent,
 an factu' sit in loco publ. ubi scandalu' uirtuti
 n' puit cora' v.g. seruis annuliz p' an in occulto
 et, si in occulto an in sacro an n' p' qibz auxilij
 explicamz media qibz aliqd' actu' et, v.g. tranisti
 puella' in lasciuia' tui amore. an hoc factu' e' arte
 magica, an n', an uirtute, fraude, an p'uit hij:
 Qua: Explicat finem, v.g. dedisti elemosina'
 et cur an ad sollevandu' paupere' an p'ro ve-
 na' gloria' p' q'ndo tenetaz mde actus v.g.
 deflorata e', an uolens an uolens, an u' aut
 dolo, an sine his p' proximu' exca'st. et q'ndo, an
 scienti et uolenti, an ignorantibz et ex motu. i. p'

aut dista' con. l. differe, aut Mai. minoreve hre
 1. q. do idm acty pto circumsta' duplii virti
 spee dista' gtrariari p, aut uni virti magi minore
 gtrariari p, atq; acty pto circumsta' aut
 2. plis virti spee dista' gtrariari p, aut uni virti
 magi minore, ut patet ab inductioe p'ig facta
 de furto et pto luxurie p.

Infer ex Apert: Circumstaas alias ee aggra. 338.
 vantis alias spees mutantes ut eas appellat
 P. D. Aggravantes ea. appellat, qe. effi n' fa-
 ciant, ut acty spealem et dista' diffinitu' ad reglar
 motu heat ab ea, qm ad ex obto et fine, fa-
 ciunt In, ut distas q obto aut fine maior fit,
 adeoq; malitia aggravant; aggravantib; ex eadm
 rae gtraponny minuentes, qe. scilicet rae mal-
 itie minuunt. huiusmodi aggra. aut minuent,
 circumsta' generatim s' iste: 1. maior aut
 minor intensio aut vehementia acty. 2. ma-
 ior aut minor mae. qubitas. 3. maior l.
 brevior durao acty. 4. eig ma: aut mi: libenty.
 5. str: aut nr rae vltii. 6. Ma l. nr qdio pi-
 nis aut advententia raeis in actu p. Circumsta-
 speem mutantes ille. s' qe. spealem diffinitu'
 acty ad reglar motu faciunt, ea am diu' spealis,
 si in illam, qm acty ad ex obto, reduci n' pot.

toties am in spec obliam redit, qd toties p^ol^o
opponit obli alterig vntis spec dista, aut repug-
nat qm alterig pcepti disto ab eo cui repug-
nat acty rade spec obliam. Tertipimum
haru circumstaaru hri p^o explet in pto carni,
si em fiat a, l. u. ligata e' adu alteriu, si
a, l. u. p^oona vno sacra, e' sacrilegiu, si
ina ganguinos, e' incestus, si in p^onas
solutas sine vi e' simplex fornicas, si in
viagine veniente, e' stupru, si q^otra nat
u' semelipso e' mollities, si in eodm sexu
e' sodomia, si in diversa spec e' bestialitas.
ex his in his oibz p^o distam malitia dependet
p^ota circumstaas, qe in actu luxuria p^ote
suppositorem et deformitem generat. Unum
adhu de circumstis addo, scilicet, licet de inte-
grite sacenti penitiae et g^ospioris p^onatlis
sit, ut g^ospiteam, circumstaas spec mutantz
nulla t^o n^o p^o se loqndo ee obligasem g^ospitandi
circumstaas mere aggravantes, integritas em
g^ospioris t^otra possit ut oia p^ota adeo, spec
et n^o g^ospiteam, qd g^ospitit ab eo, qd in cir-
cumstis spec mutantibz etm g^ospiteam, aggravantia.

Subsectio Solvuntur Obiecta.

Ob. 1. si actus huius est a circumstantiis moralibus spec. specem 339.
 defumeret, sequeretur quod idem individuum sit in duplici
 spec. atque unum et idem individuum esse in duplici
 spec. implicat, ut quibus docent philosophi. 409.
 2. 7. secula. bonum et malum diffinitur spec. atque si
 actus huius est a circumstantiis moralibus spec. specem
 defumeret, idem 11. individuum potest esse in spec.
 boni et mali ut patet, 409. 10. Nego dicere, quod
 alterutra spec. se in se habeat maaltu, et am
 implicare, quod aliquid sit in una spec. morali maaltu
 in altera am factu. nam contra urgetur: Idem
 11. actus potest esse in duplici spec. factu, ut quidem in
 spec. boni et mali, si in spec. mali a. et mali b.
 v. g. in spec. furti et in spec. sacrilegii: licet
 409. ut implicet actus eundem esse in spec. maaltu
 boni et factu in spec. mali, tamen implicat ut idem
 11. sit in spec. duplici factu factu. ut 409. hoc
 legi palam sit a circumstantiis spec. dista actus
 huius defumere a se, sicut neque a fine ob parite.
 rari.

R: d: seq: si auty hngp sequer qd idm 11.º indivi-
duu sit in dplri spee centli n: seqta, sit in dpli
spee qaru una cently e altera auidatli e.
Seqta et d: m: atq; unu et idm 11.º individuu
ee in dplri spee 1.ª et centli implicat sdm
philos e. m. ee in dplri spee qaru altera e
cently, altera auidatli n. m. etc. dicitur qidm
in legis de correlativo spei in indivi-
duo idm 11.º individuu n: pce ee in dplri
spee, att n: hoc solut intelligitur e de dplri
spee centli, et qe quibet individuu raro pce
spee solli. pata em et ex se nota e
idm individuu ee in diversis speebz aui-
datlibz, itm in spee solli et auidatli v. g.
in spee hois et aquae in in spee calidi et
frigidi, in spee quti et alio albi, idq; qe et n:
obstante qd sdm se et 1.ª sua centle pceem 1.ª qe
solle. Iq; dum auty hng 1.ª et centlem sua speem
desumat ab obto a fine vero et circumstz auidatli
ntm, nihil prohibet, qm a circumstz dista spee pte
et pte specificantem poter ea qm auty hnt ex
obto, desumat, maxime qia in morlibz unitas ultatm
urgel, qntm in pncis, qoz pata transcendia in ilo
obto simplicis Deu dau in dplri necessio qveniunt.
hinc etm patet qd ad ultm: instat qdeas.

Obi. E. Urgens soluc. qd specificat in rae obi.
 centltis specificat, atq; circumstae. et finis specifi- 340.
 cant in rae obi: qd centltis specificat proin facta
 respo nulla e. p. m. qd specificat qd volute specificat
 in rae obi, atq; finis et circumstae. specificat qd vo-
 lute: ideo em qd qd, p. m. circumstae cepat ee p. m.
 qd circumstae ignorata et ideo nec volute p.
 qd p. m. qd specificat qd volute, specificat qd id in qd
 volute Inqm sibi obli inclinat s. qd sui specificat,
 specificat in rae obi: qd p.

Q. d. M. qd specificat in rae obi atq; seu in rae
 eig ad qd acty ipse Inqm raeale sui specificat inclinat,
 centltis specificat e. M. qd specificat in rae obi ope-
 rantis, seu in rae eig ad qd operans ex sua e-
 lectioe inclinat, centltis specificat n. M. et d. m.
 atq; circumstae et finis specificat in rae obi ope-
 rantis, seu in rae eig, ad qd operans ex sua incli-
 nat electioe e. m. specificat in rae obi acty, seu eig
 ad qd ipse acty raeale pendet n. m. et e. duplx est
 disti. obli, alteru acty, alteru agentis, h. e. ita dicit
 obli intrinsecu actui et obli actui extrinsecu,
 obli acty et qsi intrinsecu illud e, ad qd acty ex
 sua rae fert, et ad hoc obli acty. Et centltis spe-
 cificat, qia et ad eum raeale fert. Obli ex-
 trinsecu veri et agentis dicitur p. m. illud, qd agens ex
 electioe sua ponit, ut ad illud actu suu dirigat, et
 ipse obli n. specificat centltis p. m. aut dicitur

quia se ad fine actus p. auidas h. l. neq. illud actus
ex se, p. solum ex electione agentis respicit.

341. Obj. 3. Instando. Neq. obtus actus neq. obtus agentis
s. actus qd intrinsecus, qd si ideo circumspice et
finis n. dant ja et certum speciem quia s. actus
qd extrinsecus, s. libito dicendum erit de obtus, s. in
obstante, qd obtus s. qd extrinsecus actus, in illa
certitate specificare n. s. libito de circumspice et
dicendum data diffio n. impedit.

R. qd du' in prioribus obij. soluce dixi obtus actus
aut intrinsecus, illud n. simpliciter dixerim intrinsecus
s. qd intrinsecus imo propositum (ultima dicitur in-
trinsecus) ut pateat me nolle dicere qd obtusum
actus est actus intrinsecus qd s. idem e' ac
specificum actus intrinsecus, s. solum qd s. id ad qd
actus ex sua natura ferz, adeoq. ad qd ex respu
intrinsecus ferz, obtusum extra agentis in s. mo
s. id ad qd actus ex electione qd actus e'
aliquid extrinsecus, adeoq. etiam in qm ad qd ex-
trinsecus et auidate ferz. unde d. a. neq. obtus
actus neq. obtus agentis s. actus qd intrinsecus
id e' n. s. id ad qd actus ex sua natura et ex respu
intrinsecus ac naturali ferz n. a. Id e' n. s. qd s. idem
actus intrinsecus e. a. et d. e. qd si ideo circumspice
e' finis, quia n. s. qd s. idem intrinsecus actus n. dant
ja et certum speciem, neq. illa dabit obtus actus

c.c. si ideo, quia n' s' id, ad qd' atq' ex sua natura
inclinat, s' tntm quia s' id ad qd' ex electioe a-
genti, atq' fieri, n' dant p' et centla' s'ee, illam
neq' dabit' o'bu' atq' n.c. Ideo nec circumstae
nec finis dant' actui centla' s'ee, quia actus nec
illas nec hanc centla', s' tntm ex electioe a-
genti respicit, et n' ideo quia n' s' int'nsu' q' s'it
s'iu' actus.

Ob 4. Item urgendo: qd' tribuit' actui turpidine ³⁴²
centla', illud speculat' centla' et n' tntm au-
ditla', atq' circumstae p'nt' tribuere actui turpi-
dine centla': q' p. p. m. Turpido q' sic inel' actui,
et n' inee n' p'it, e' turpido centla', atq' circum-
stae p'nt' tribuere actui turpidine, q' sic ei
infit' ut n' inee n' p'it: q' p. p. m. furto in loco sac:
fornicatio l. a. l. cu' s'ona sacra sic inel' turpido
sacrilegii, ut n' inee n' p'it, Impossibile em e'
qd' furtu' aut fornicatio huic n' p'it sacrilegii,
et hoc tntm procedit a circumstae loci aut
s'one sacrae q' circumstae p'nt' actui sic tri-
buere turpidine ut n' inee n' p'it: et tandem
revertendo ad p' argut' eiq' soluse, atq'
idem n' ee p'nt' in dupli' s'ee centla', si moralit'z
sue s'ee a circumstis defumeret.
S' n. m. ad eiq' p: l. n. l. d: M: turpido q' sic

ine' actui p^{ro} respu' eig intrusie. et naaltr
differem, ut n' ince n' pit, e' suspitdo
centlis c. n. suspitdo, qe' si ine' p^{ro} respu'
eig accidat lam, ut illo respu' accidat lit' m
supposito n' ince n' pit e' suspitdo centlis
n. m. et d: ni atq; circumsta' p^{ro} tribuere
actui suspitdae, qe' si ine' p^{ro} respu' eig
accidat lam, ut fra' accidatli: et respu' ex
illa qseuto posito seel et atten' to n' ince
n' pit c. m. qe' si ine', p^{ro} respu' atq; in-
trusie et naal lam ut n' ince n' pit n. m.
Et c. volo dicere rem' qide' ee, qd' suspitdo
a circumstis emanans ita insit actui, ut n'
ince n' pit posita seel circumsta' suspit, ve-
runt ex hoc male arguit' qd' suspitdo e'
centlis, sicut in p^{ro}is ex hoc, qd' si sona' s^ol^o
ee. abou' abbe dicitas ita insit s^ol^o, ut
n' ince n' pit p^{ro}ter fram suppositam, male ar-
guit' qd' abbe dicitas e' centlis, na' abbe-
dicitas s^ol^o n' qverit, neq; ei sic ine', ut
absolute n' ince n' pit attendo ad eig naam
intrusie, si d^octm' si ine', ut n' ince n' pit
p^{ro}ter supposita' in s^ol^o fram denominante,

ga In ipsa adde pt l.n. unde albedo ut
 fra et ipse ce albi e' auidante; sicut
 suspido a' circumsta. emanans n' sic in e'
 aut ut absolute n' inee. n' pit actu' atten-
 dendo s'm h. et s'm resp' eig naate, s'ntm
 sic inee ut n' inee. n' pit p'p' suppositam
 in actu circumsta. v.g. furtum factu' in
 loco sac: et idem ipsa huiusmodi suspido ma-
 net auidante. etc.

Obj: 5. bonitas et malitia atq' s' actui intrinseca.
 343.
 gonequunt caeli caeli a' circumsta. a. patet
 ex hoc namq' diu dari atq' intrinseca malos,
 qd' veru' haud cet, si moralitas actui intrinseca
 n' foret, p. c. denominas intrinseca ab prove-
 nire a' fra intrinseca, atq' circumsta.
 n' s' fra intrinseca, s' em qd' actui extrinseca:
 go p' preterea. D. Theas p. 2. q. 19. a. 2. ex-
 pressie docet actum vltis seu bonum n' defumera
 suam spec' a' circumsta. p' a' solo obto: ait em
 l. Ob: loc: cit: in arg: p' q'ra: Ex circumsta.
 in q'ntm huiusmodi atq' n' n' spec'm, p' bonu' et
 malu' s' specificae diffie. atq' vltis et dic-
 te e'. go bonitas et malitia vltis n' depen-
 det ex circumsta. p' ex solo obto. ita l. Ob:

quod saltem Inqum Thoiſta n' d'omg aſſerere
actu hinc ſua moralit; ſecm a circumſtis
deſumere.

R. ad 1. i. r'etorq; arg. Bonitas et malitia acty
ſt acty intrinſea: qd requirit etm caari ab obto,
qia ipſe obtu etm e' qd acty extrinſe et n' in-
trinſe. a qo qo ſecm moralit; mor ſua acty
hinc deſumet. hinc R. 2. c. a. n. c. l. d. c. qo
requerunt caari q ſe imde a circumſtis c. c.
mdte mdante ſull ordine et xſpe gem acty
ad circumſtaas dicit n. c. licet tam obtu m
qm finis et circumſtae ſint qd extrinſe
acty, qia in acty aut ex ſe ipſo aut ex e-
lectioe agentis ordinem dicit ad obtu ſi-
nem et circumſtaas, mdante hoc ordine, qd
qd intrinſe acty e' aut ſaltem aliqd ei in-
herens, ab us bonita, aut malitia acty in-
trinſea caari ſt, qam ſecm qm caant, ſ
hinc ordinem intrinſe caant. Et hac xſpe
deſumit ex S. De. lo. ut: q. 18. a. q. ad 2. ubi
ad ſi te obice de fine ait: dicendum, qd
quod ſi ſt finis ſt caa extrinſea, in dta por-
tio ad finem et relao in ipſu inheret ac-
tioni. Atq; ex hoc etm h' qd ad prog. c.
dicendum ſt, diſtinda ſull e' M. tenomenao

intrinseca ut provenire à fra intrinseca. ite' infra
 qe. l. rae sui l. rae alteriq. fit intrinseca
 S. M. que sola rae sui fit intrinseca n. M.
 d. m. atq. circumsta. n. s. fra intrinseca
 rae sui et s. d. m. se spectata. c. m. rae
 ordinis gem atq. ad illa dicit n. s. saltu.
 + s. d. m. fra intrinseca n. m. et c. rae
 Ad s. d. m. ex autori. l. D. desumptu dico: lex 344.
 sui citato longe plures alios ex eodm l. Ore.
 apponi poe, sicut etm pro veritate nri aserti
 apponimq supra: ne In l. Orem diversis lo-
 cis diversa et sibi gloria dicere. l. s. d. m. se-
 iem. In t. m. quiderem, dicimq recte. l. Orem
 loc cit: aserere actu hnt sua spe' à solo
 obto et n' à circumstis desumere, l. potiq
 bonitem vltiq n' à circumstis s. à solo obto de-
 sumenda' ee, loq. em loc. cit: de bonite-
 centli et ja in alis vero locis loq. de bo-
 nite accidntli, adeoq. dicit actum hnt et
 vltimq s. se et centlt. ab obto solo, et n'
 à circumstis sua bonite' desumere, alis
 am loq. assererat accidntlem bonitem.
 etm. à circumstis sumenda' ee, ne am ne
 hoc gratis dicere protendas, ipsa l. Orem
 loc. cit in O, ubi qd in arg. p. q. tra velis man-

nifestat, audiam: sic go ait. proprii bonitas
et malitiae unum actum e' ex actu ultis, et
ideo bonitas et malitia ultis s'c'm aliquid
unum attendit, aliud vero actum bonitas et
malitia. s'c'm diversa attendit: illud aut
unum, q'd e' proprium in quolibet genere, n' e'
t' auidens s'c'm s'c'm se, q'ia ce q'd e' auidens
reducit ad id q'd e' s'c'm se sicut ad proprium.
Et ideo bonitas ultis ex solo uno illo de-
pendet, q'd e' s'c'm se. facit bonitem in actu,
sicut ex obto et n' ex circumstis, q'ia s'c'm
quodam auidia acti: ita s'c'm.

345. Ob 6. s'c'm dicenda arto septis d'at acti
Indignus s'c'm s'c'm, atq' si circumstae et
finis tribuerent s'c'm moralitatis auidibile
tatum, id verificari n' pot: go p. p. m. si cir-
cumstae tribuerent s'c'm auidibilem tatum
et n' potiq' certem, se praesupponere drent
actu in certis sua s'c'm q'ntum, atq' si
d'at acti s'c'm s'c'm indignus id verificari n'
pot: go n' tribuunt auidibilem tatum s'c'm cert-
tem s'c'm moralitatis. p. M. s'c'm dicta in
phis q'd aut auidibilem q'ntum, advenit enti
in certis sua in q'ntum go si circumstae

tribuantur hęc moralitę auidabile subm, scilicet
 qđ presupponit actu in sua centia ię gstiti-
 sub. p. et m. Actę scđm specm indiffns, e-
 atę carens hęc centli, atę qđ afficit actu
 carens hęc centli, n' presupponit actu in sua
 centli hęc ię gstitum: qđ circumstas actu
 in sua centli hęc presupponere verificari n' pot
 si dat actę scđm specm indiffns.

Qđ n: m: ad eig p. d: M: si circumstas p. spe 346.
 presupponere drent actu in centli sua hęc
 phia gstitu' c. M: hęc presupponere drent actu
 in centli sua hęc morali gstitu' n: M:
 et d: m: atę si dat actę scđm specm indiffns
 id verificari n' pot de gstituo in hęc centli:
 phia n: m: verificari n' pot de gstituo.
 in hęc centli morali c. m. et n. c. l. abso-
 luti n. M. et eig probas; ar d: qđ auidabile qre-
 nit rebę phis in ee phis advenit enti in
 centia sua ię gstituto c. a. qđ auidabile
 qrenit rebę phis in ee morali, advenit
 enti in centia sua ię gstituto n. a. l. subd:
 nisi actę de pęc fuerit scđm hęc morale
 indiffns: si qrenit indiffns n: a. et c. esto
 qđ 'oe illud qđ auidabile rebę phis in
 ee phis qrenit, adveniat enti scđm gstito

malè In arguiz qd id fūlitr rebz et actibz
phis in ee morali accidit, ficut ex hoc,
qd n' det actz phiz in ee phis qd fūm
fūm phicam fū indiffns, malè ar-
guiz: qd neq' det actz phiz in ee morali
indiffns fūm fūm. igit' dicendū ē,
qd aliqd pratu' fūificat in genere morū
n' dū attendi utru' eentle fū l' au-
dentli ex mdo adveniendi actui, fex
mdo refpiciendi, fex an eentle et ex fe
an accidit. Intm et ex relacōe a-
gentis fūm fūificante refpiciat,
qdem in phis ē fūa, hoc in morali bz
refpiz actz n' obtū, unde ficut ibi fūa,
qē dat ee, ita hie ordo qd dat morali-
tate refpici dū: et ex hoc patet, qd in
actz fūm fūe indiffns q' fe n' refpiciat
circūftāa fūificante, qd ideo fe aditū
f' accidit dū, etm fūer morali bz, qm ex
circūftāa actz qd qd, fū Intm accidit
et n' eentle, etm n' obftante, qd priore
moralitē in actu n' fūponat, et hoc
circa actū morali bz fū fūa: ē. dū dū fū
fūa qd dū circa morali bz actū hūc.

Art. II. De indiffia et alijs quib,da circa moralitem actuum humanorū.

Quinque priori articulo undenam acty hni genericam
sive et specia moralit, sive deficiant. Jam
inre ut etm de individuali eorum bonitate aut
malitia quorūdam dicam, circa qd tria praeiura
ingressus: 1. An possiblis sit acty in individuo indiffis,
sive acty talis qd in adversa ratio a vltio elicit, in se tu neq,
bonū ne malū sit. 2. An actio vltis externa actui intrin
seca aliqā moralite superaddat. 3. An acty idm n. sive
a se vel ex obto bonū et ex fine aut circumstis malū, et
viciū ee queat? haec qd se hoc articulo resolvens, incidentes
tu etm de alijs dices. Sect: I. an possiblis sit act: in indivis: indiffis?

Sect: I. An possiblis sit actus huius in individuo indifferens?

Duplex huius actus est diffi: indiffia, altera in ee acty
hni phis, altera in ee ee morali: indiffia in ee 347.
acty hni phis est ipa ee libertas, qe iam dicta ad

actū huiusmodi necessaria est indiffinitas respectu
actus huiusmodi in re morali et quod est dependens
in bonum et malum, et de hac inquirimus hoc
loco, quae iterum attenditur quod in specie boni indivi-
duo, quod potius haec indiffinitas attenditur quod est actu
huiusmodi secundum se et in specie consideratur, aut secundum
actum huiusmodi in individuo consideratur. Unde
duplex resultat quaestio scilicet 1. an deus actus huiusmodi
indignus secundum suam speciem et 2. an deus actus huiusmodi
indignus in individuo? ad quorum intelligendam fore
oportet, quoniam actus huiusmodi in specie tantum sumitur
et quando in individuo; sumitur autem in specie tantum
quod consideratur et rationem ad solum obtinendum,
quia secundum supra dicta species certis actibus
huiusmodi desumitur ab eorum obtinendo. Sumitur vero
in individuo actus huiusmodi quando consideratur non ex
parte obtinendi, sed etiam ex parte finis et
circumstantiarum, quia actus in individuo exer-
ceri non potest deliberate, quin referatur ad aliquem
finem, et aliquibus circumstantiis restrictus.

348. Pari actum indiffinitum secundum speciem suam, scilicet
tam, qui consideratur prout est ex parte sui obtinendi
praesumendo ab omni circumstantia et fine
operantis, nec est absolute bonum nec absolute

magis moribus, si indifferens ad utrumque, ex instituto
 docet S. O. loc. cit. q. 19. a. 8. in arg. si gratia. Idem
 ex S. Augusti. desumens et potestatem absolute asserens.
 Itaque alij autem secundum seem indifferentes. hoc etiam
 et in minori claritate docet eodem loco articulo.
 ubi dicendum, inquit: quod sicut dictum est autem oisit
 seem ab obto, et autem inq. q. diu moralis et
 est seem ab obto relato ad principium activum
 inum, quod est ratio, unde si obto autem includat
 aliquid, quod conveniat ordini ratio, erit autem bonum
 secundum suam seem, sicut dare elemosinam
 indigenti: si autem includat aliquid, quod repugnet
 ordini ratio, erit magis secundum seem, sicut furari
 quod est tollere aliena; contingit autem quod obto
 autem non includit aliquid pertinens ad ordinem ratio,
 sicut levare festucam de terra, ambulare
 in campo et lignum, et tales autem secundum seem
 sua sunt indifferentes. hoc S. O. Cuiusmodi sententia
 alij generaliter sunt intra et extra schola
 D. Thomae solo scato in quibusdam suorum gratia
 nitente, dictum in veritas h. sunt ex utraque
 autoritate, sunt etiam ex ratione ab eodem autoritate
 desumpta, sicut plures dari autem, quod praeiuste et
 ordine ad obto neque, quod formos et bonate neque,
 difformes diu potest, sunt facere barba, in se

Si idem se sumant, n' magis bona st qm n' bona,
adeoq, nec magis q'fmes qm d'fmes ad obtu' d'ni
pnt, p'oin dicendi st indiffntes q' ad suum:
q' huiusmi acty dant. Et in hoc q'ide' ut d'ni
g'veniunt Ores, scoto excepto q' actu in in-
dividuo et n' in fee indiffntē t' q'ib' d' p'nt
p'olendi admiffie, q'ib' in Mastrig scotista
noblmz q'ra dicit, ap'eren' scotu' admiffie
actu huius t' in individuo t' in fee indiff-
ntem, ut p'oin hoc de indiffia p'fca actu
q'nis sentia fit et moralit' certa.

Maxima in difficultate, e' de huiusmi actib' q'p
ad individuum an p'ill hui et nunc delibe-
rati hoo p'it fricare barba, ambulare p' q'f-
derando et obtu' et fine; et oes circumsta,
qa in illo actu g'veniunt, et t'n fit moralit' indiffn?
It' in hac p'te Thoista et scotista extreme p'oi
opposit' plurib' t'm p'ia p'cola utriq'. Pa-
trocinantib', scotista q'idem actu in individuo
indubite indiffntē adp'uent, regunt vero p'ia
serupulo Thoista ut q'ib' nra st

349. Apert: Ois acty hui et à vltē libera chinty
n' advertia raris et deliberati, in individuo
i bonz l' malz moralit', adeoq, n' daz acty in

individuo indifus. Ita S. De: et ut eo ostendat
 ut pluribus aliis extra scola sua qtra. Sicut
 versq. festis, nec n' plures alios etm
 extra scholas festi.

Pr: Apert. 1.º ab auctoritate. S. Denis, q. 1. 2.
 q. 19. a. 9. in A. s. Co. sic ait: s. qtra e, qd' ge-
 gory dicit in qada familia otiose verbum
 e, qd' utilitate retributionis aut rae iustae
 necessitatis, aut piae utilitatis caret, s. verbum
 otiose est malum, qia de eo reddent hoies
 rae in die iudicii ut dicit Math. sicut
 n' caret rae iustae necessitatis aut piae utilitatis,
 e' bonum aut malum: pari go rae et qilibet
 alig actus l. e' bonus l. e' malus: nullus go in-
 dividualis actus e' indifus. Ita factus S. De.
 ex go postmodum corpp acti sui instituit:
 Deo dicendum qd' qtingit quodam, alige actu
 ce indifusum s. m. s. m. q. i. t. e' bonus l. malus
 in individuo q. i. d. e' actus, et hoc ideo: qia actus
 moralis sicut dictum e' n' solum h' ex obto
 a go h' s. m. s. m. s. m. ex circumstis, q. a. s.
 q. i. qada auidia, sicut aliquid q. i. d. e' actus
 hoies s. m. auidia individualia, q. d. n' q. i. d. e'
 actus hoies s. m. raeem s. m. s. m. et q. i. d. e' actus

individualis actus habet aliquam circumstantiam quae
trahat ad bonum vel malum ad minus ex parte inten-
tionis finis: cuiusmodi ratio sit ordinare, atque à
ratione deliberativa procedens, si non sit ad alium
finem ordinatam, ex hoc ipso requiritur ratio ad
aliam rationem mali. si vero ordinat ad alium finem prout
in ordine rationis, unde habet rationem boni. Accipitur etiam
quod est ordinare, vel non ordinare, ad alium finem, unde
requisitum est omnem actum rationis à deliberativa ratione
procedentem in individuo consideratum bonum vel malum:
si autem non procedat à ratione deliberativa
sed ex quadam imaginatione sicut in aliquis scri-
bitur barbarum, et aliter atque non est proprie moralis,
et tamen, in hoc habet atque à ratione: et sic erit
indignus quod extra genus actuum moralium existat:
itaque. Unde. auctoritas et ratio auctoritatem
viri asserunt huius.

350. Eadem asserunt veritas defendit à scriptura.
Cum ille Mathaei unig in arguendo quod extra
meminit. Sed. de verbo atque quod locuti fue-
rit hoc reddent de eo rationem in iudicio.
Quia autem verbum atque sit docet S. Gregorius
ab eodem. Aliter relatus fuit verbum in individuo
indignus, unde et D. Bernardus dicit verbum

obisul ce, qd n' h' realem caa' id e' finem,
 sum ex Luc: ii. ubi dicitur: qd n' e' necesse qtra me e',
 et qd n' colligit mecum dispergit qd loco ut sabel
 Chry inr. ce u' ipso et ce qtra ipse, ite
 inr colligere et dispergere nullu' respicit mediu'
 atq; sum u' Chro rae actum bonu' sum
 am qtra ipse rae actum malu'. qd n' dar
 acty mediu' et in individuos indiffetes, atq;
 ex hoc recte inqit S. Ludo. Banzel hic
 q. 4. a. 5. Lare si triplex eet geny actuum,
 ita ut alie forent bonae alie male. et alie
 indiffetes, n' eet bona qtra Chri, na' ex hoc
 qd aligis n' eet u' ipso qd bona opera, n' s'
 quere, p'erea statim qd eet qtra ipse qd opera
 mala, pet em se medio mdo bre et na' ce.
 ce ipso nec qtra ipse faciendo qd nec eet
 bonu' nec malu' p' indiffes. His advenit
 indubitata autoritas S. Augustini qd lib. de
 uti. Cte. credendi c. 12. ait: ce factu' p'ce
 te factu' n' e' p'ctm e'; et c. 19. cavendu' e'
 inqit, ne quada' facta homiu' media dicamus
 inr recte facta et p'ctm, qd tunc ita qvint ad
 vossiu' ut ipse etm asserant S. Augustinu' huius
 mentis fuisse n' dari autem in individuos indiffete

357
Sed igitur proinde fertior semper fieri deo
D. Augustini et De. Aug. Veru' idipsum
Quod a ratione s. Ois autem a velle deliberativa seu
deliberate et ut advertia ratio procedens
procedit l. ex fine l. n' procedit ex fine
reatur ut dicitur in coligato n' deq' actus in
individuo indignus: si enim n' procedit ex fine
ex actus otiosus actus am otiosus si fuerit hunc
et n' hunc solum, e' malus solum illud Math:
12. de oi vobis otiosus qd locuti fuerint hocq'
adeoq' actus hunc ex fine n' procedens n' d' actus
in individuo indignus s' malus, qd si am pro-
cedat ex fine, inre, qd ille finis sit ho-
nests et conformis regulis motu' aut sit in-
honestus et difformis regulis motu', implicat
enim qd finis operantis in individuo n' sit
con- aut difformis regulis motu', atq' actus ex
fine inhonesto et difformi ad reglas motu'
procedens e' actus malus, contra actus ex fine
honesto et conformi procedens e' actus bonus
bonitas enim et malitia moralis actus hui'
desumit a fine operantis, ut conformi aut
difformi regulis motu' solum qd supra dictu'

Si ergo fieri aliquid hinc procedat ex fine siue
 non procedat ex fine, ut dicitur aliquid in individuo
 indifferens.
 Et sic, et sic per 2.º Quod aliquid hinc liber est 552.
 cadere sub providia Dei, atque si daretur aliquid
 hinc liber in individuo indifferens ut ois aliquid
 hinc caderet sub providia Dei. ergo huiusmodi
 aliquid admitti non debet. M. videz certa ex illo
 Evang. re capite cadet de capite suo, sine pro-
 fite patris mei, adeoque non sine eius providia
 ad quam se pertinet, ut ois iusta sua et
 profite patris caelestis eveniret. n. p. ois
 providia sua circa aliquid hinc est permissiva
 et approbativa ut recte docet S. D. de ve-
 ritate man. 5. de providia, atque sub providia
 permissiva cadunt solum aliquid mali, sub approbativa
 autem aliquid boni solum. ergo aliquid indifferens in individuo
 non cadit sub providia Dei, proin parum hinc
 firmum est et aliquid huiusmodi in individuo in-
 differente possibile est. et ideo recte S. D.
 de veritate loc. cit. q. 5. fol. 29. in arg. per contra,
 per contra quodlibet utrum hinc aliquid providia re-
 gant contra sententia regisat ait. per contra Math.
 10. dicitur vni capiti ois numerati per ergo et minima

in his actibus dicitur providia ordinari, Idem
S. De loco eodem in O ait huius actus sub providia
dicitur cadunt hoc modo, quod etiam ipsi praesertim
id est huius actus huius oes cadunt sub providia
DEI in individuos et secundum praeterita sua individualia.
quod etiam huius actus oes scilicet cadunt sub pro-
vidia DEI in individuos, et ideo in provi-
dia ea deest aut permissiva aut approbata,
sive actus huius deest in individuos s. solum permissi-
ve approbati si prius erit malus, si posterior,
erit bonus.

353. Neque indote dicas: etiam actus indifferens in in-
dividuo cadere potest sub providia DEI permissiva
adeoque dicta generaliter nil evincere, nam
generaliter est quod providia secundum Boetium in 4. de consolacione
sive immobilis sive simpliciter forma agendarum rerum, autem
Boetius, ut de veritate refert S. De loco citato i. fo. 26.
Illud certe manifestum est immobilem simpliciter formam
agendarum rerum esse providiam. Quis autem quae
erit immobilis simpliciter forma agendarum rerum, si actus
illius substantia in individuo dicitur esse per se aut non esse?
nisi advertis, quod quod per se est non esse in individuo, in
individuo certum est immobilem formam agendarum non habere,
proin ut ipsa providia sit immobilis forma rerum agendarum
sub ipsa nil voluit mobile in individuo cadere potest et
ex generali ut de deo indifferens mobilitatem involvat

procul dubio etiam advertitur, actu in individuo in
definitum sub providia dno cadere n' poe, qia nihil
mobile sub illa cadere pot.

Pr. 3. Ois actus hinc est actus a vltis elicitus in adver. 354.
Carentia vasis est gravis finis, atq; ois actus advertitur
a vltis elicitus est bonus vltas est sicut dicta malus qd ma-
lus vltis n' pot. qd etiam ois actus hinc est bonus. Subj
De qd est bonum, l. c. bonum sensibile dicitur l. c. bonum sen-
sibile qd idem se relatu ad bonum honestu et reale
si ius malus est in genere motus, nam in sensibili
puro delectari malus est, unde ad innocentiis dam-
natus est, qd liceat edere aut bibere, qd solum
delectationem. De etiam Augustinus ait in l. de pecc. orig.
c. 4. Inta excellentia est in qd parase peccatis hoo, ut
vitiu hoo naa sit peccatis. Vult dicere: De
qd qd naa vitiu aperere delectatone sen-
sibile et in ea consistere, atq; hoc vitiu sit hoo
pote eis excellentia et dignitatem: qd etiam si ipse
actus hinc consistat in bono sensibili malus est l. ex
sola carentia finis melioris ut ait Aristo, hui
l. 14. sect. 13. peior autem erit huiusmodi actus, si ipse dicitur
sensibilis bonus sit. si vero bonum sensibile fuerit
relatu ad bonum honestu, qd et ipsum bonum sensibile
erit moraliter bonum, adeoq; et actus huiusmodi bono
assimilatus et ab eo profectus est bonus: nisi in bonum
sensibile sit repugnans bono honesto et reali, ubi
ex se liquet, qd bonum huiusmodi malus est in genere
motus, qd amplius habet actus de bonitate? sane nil reperio

et ideo indubite. pro receptis q̄sibus dico, q̄ia n̄
dat acty in indiduo indifns.

355. *Q̄s.* Idq̄d vltas indidualtr appetit, l. appetit ut
finem l. ut mediu, si ut finem, ille l. e' bonu et
actio erit bona, l. e' malu et actio erit mala,
finis em indifns dari n̄ pt, na dtrnata actio s̄p
ponit finem dtrnate, si vero appetit ut mediu
l. illud mediu e' se malu et electio erit mala,
l. e' se bonu, et electio erit bona, aut deniq̄
e' indifns, et si datus erit electio, q̄lis e' finis,
aut igit finis deat se dtrnate et l. bonu si sit
honestu, l. malu si sit pure delectabilis, ipsa em
electio et ex electioe actio erit l. dtrnate bona
l. dtrnate mala, et hoc pro sui fundato asump-
sit Amic. loc. cit. n. 248. dicens inr. has oppositas
sentias mihi olim affertiva fuit q̄ de acty in in-
diduo indifns plausibilior visa e' eamq̄ locu
in Italia n. 1612. In univ. de Graenfi n.
1630. et mihi maxime p̄suadebat q̄ magis fave-
ret q̄sibus et hinc imbecilliti, re. In materia
p̄sentia activa sentiam ad l. thora, Augusti, re-
ligio, inq̄m veriore et q̄sibus dtrnate am-
plenda ceres ita Fran. Amic. quo ad is su-
ferret q̄ et imbecilliti mea et proximi q̄sibus
q̄sibus q̄sibus sentia libenter fuisse amplu

nisi q̄tra potis qm̄ pro q̄ficiaru salute me labo-
 raturu prouidissim, unde ut verbis D. Gregorij
 hom. 6. in Euang. utar R. D. Auditores meum me
 vos admones ut ab otioso sermone parcamꝫ inu-
 tilitate cogi detinemꝫ, in ventu uerba n̄ desinant,
 ut Iudas dicat; ce ubi otiosus q̄ locuti fuerint
 res p̄. Illud tñ magis in nro corde feriptu te-
 neamꝫ, q̄ hortat D. Bern: in lib. de Biliu custo-
 dia mang, lingua et cordis liceat: si de uerbo
 otioso reddenda e' ras, q̄to districtig de uerbo
 mendaci, mordaci, irrisoris, lasciuo, elato, adu-
 latorio, et detractoris? sub. sol. ob.

Solvuntur Obiectiones.

Ob. j. Auctoritas D. Bonaventurae et Hieronimi: 356.
 qui prior ait in 2. distice 41. q. 3. absolute
 defendit dari actu in indico indistinctem, postq̄m
 em dixit q̄ ea q̄a in finem d'bu' ordinantur sint
 bona, et n̄ dicit, n̄ dñ statim q̄a in finem d'bum
 n̄ ordinantur, ce mala, ait em: quodam n̄ ordinantur
 p̄to inordinata p̄ssive ad creas, q̄ada' uerò p̄to
 operantis negligia, quodam n̄ p̄to operantis in-
 firmitem et miseria; j. a mala malitia quispicis,

2a. malitia omissionis, 3. neutro modo e' male. s' in
d'ns. D: vero Hieron: ait Ep: 89. ad Augustinu: qd
e' ill' in Ep: Augustini: bonu e' continentia, natu e'
luxuria, in utraq; indifns. ambulare digere
alio serena. capity nariby purgata. reuere
hoc nec bonu nec malu e', siue em feceris, si
n' feceris, neq; iustia h'bis neq; iniuria.
In hoc textu e' to feceris denota, qd intelligat
tu in indiduo; qd iuxta S: Hieron. et D: Bonav:
da; act; in indiduo indifns.

D: Ad auctoritate D: Bonaventurae, qd quidam hae-
tens horrore duxerim S: aliquem am in pen-
itentia absolute h'c gratiam, caput bis, terq;
citatu Bonaventurae sagaciter perstravi, num
n' quada' interpretandi rae suspiceret, s' fateor
n' inveni nisi qd de seraphico Angelico tri-
phi in faciem gradiceret: illo qd intm q'lor,
qd D: Bonaventura De Anglis extreme gradi-
cat, qd in in scholis quidam receptu e', mai-
ris am auctorit; talis h'ud e', maxime in ali'
S: P: P: ut ipse de seraphico his v'bis quere-
re lo: cit: et hui' populi ridem q'onare uba
S: Bernardi simul adducens e' Anselmum
cum S: Thoma in auctu veritatem q'entiant. Unde
ad auctoritate D: Hier: dicit, ille Copi de hui' gmi

actus indifferens solum peccat et non in iudicio; nec
 obstat quod dicat siue feceris siue non feceris propterea a
 actio bona etiam procul fit. l. non fit adhuc solum propter
 summi pro et attendi proinde ad obitum, l. solum in-
 dividuum, et considerari solum finem operantis aut
 actus circumstantias.

Obj. 2. Nudum dicitur praeceptum obligans oes et quod
 unum actus non finem honestum referendi, et hoc est quod
 fidelium mens, quis enim se peccare cogitat si libera
 et advertenter manum lavet, barbam feliciter etiam
 nullum alium finem honestum addat: hinc etiam
 Ariaga fatetur, se post gustum hanc questionem agitur
 primo audisset, nil de tali obligatione unquam cogitasse:
 atque salvati non est, quod actus gustus in finem honestum
 non dirigere est propter peccatum, nisi deus praeceptum huiusmodi actus
 ita dirigendi: quod non est peccatum aut mortale malum
 actus huiusmodi in finem honestum non dirigere, quoniam
 praeceptum nullum est, neque boni esse dicitur potest, adeoque
 medium et indifferentes dicendi sunt.

R. nego, nullum dari praeceptum oes actus nos in
 finem honestum dirigendi. Imprimis enim solus
 est quodammodo spiritus quodammodo reali, ut dominus illic
 quodammodo dixit in li. Gen. quod implicite etiam pro-
 cipit ut se sensibile omnino ad bonum tractabile.

2. dictum est et e praecipit 1. Diliges Domine Deum
Tuum ex toto corde p et ex oibz viribz id e ope-
ribz tuis, et am diligis Deum suum, qd aliqd
operaz autz, qd ad Deum n' refert, nemo em dili-
git in eo, qd in ordine ad ipsum n' elicit: cum
ergo ex oibz nris viribz et toto corde et ac Deum
diligere. s. sui mandato praecipim, inre, ut tolum
qd ex viribz nris procedit, ad gloriam Dei procedat,
ut hoc illam ad gloriam Dei referre praecipim,
adeoq, deliberate n' referendo praecipit 1.
ultrae transgredim et sic peccam.

3. his praecipim etm diligere proximum sicut nos
adeoq, praecipim, et nos diligere, ut qd si n'
diligat in viam salutis qd dicitur s. aliqd ad suam
salutem agere. illud agit et tñ n' ad salutem
agit, adeoq, et illud in viam salutis n' agendo,
praecipit de dilectione sui transgredim, ois
am ille, qd actum individuale ad gloriam
Dei n' refert, id qd s. agere ad sui salutem
agit, et ad illam n' agit. qd praecipit trans-
gredim: proin de praecipit oia nra re-
ferendi in Deum, et hoc orbi manifestavit
Apostolus dicens 1. Corin: oia in gloria Dei facite:
et ad Collop: 3. oia quaecumq, facitis, sive in verbo

live in opere, oia in nomine Domini nostri IESU
Christi facta nunquam integris praeceptis sat
magnum oia nostra referendi in DEUM,
aut aliquid DEI, proinde nec actus in in-
viduos indignitatem, si in procedat delibe-
rante a se.

Ob: 3. Efto fit praeceptum de oibz operibz nris 358.
referendis in DEUM, et in tantum praeceptum d
affirmativum, atqz praecepta affirmativa n obligant pro
et pro se, si tantum se, adeoqz, ut ee casu, qo n
obligant:posito qo tali casu, qo hoc praeceptum
n urget, neqz in fine praecepto hoc actus suum
referat in DEUM, neqz in tali casu actus suum
n referre in finem honestum, sed in malum
n: sed neqz bonum e: qo erit medium seu indifferens,
adeoqz possiblis e: etiam n obstantes hoc praecepto
atqz in viduos indignitas.

Ob: hoc de referendis actibz nris in finem honestum
zultu gliderari potest nimirum l. respu sui gratiorij
l. sui gratiorij, et respu sui gratiorij sumij in qatm
n praecipimz se deliberate operari, adeoqz, atqz
eadens sub praecepto in nra potestate e: ut fiat
l. n' fiat deliberate, na' sunt in nra potestate
liberete gratioris e: et operem l. n' operem
ita sicut in nra potestate e: et operemur.

deliberatè aut hno modo, aut indeliberate et labra
modo aali: et præcepta de referendo atq; in fi-
nem honestum sic spectatum, semper respu sui
gratorij id est, qd; sidera, in qntm estm in hois
poteste, et n' operari deliberatè, et; taliter
præceptum pure affirmum: respu sui gratij
resu semper, in qntm ex hoc, qd; præcipim,
atq; nos in finem honestum dirigere, è gratario
etm præcipim, ut in bono sensibili sistamus
posito qd; deliberatè operemur, et sic n' d' præ-
ceptum pure affirmum, si involvit siue præ-
ceptum negativum, eo ferè modo, qd; præceptum
affirmum dicendi veritatem, ex pte sui gratarij
siue involvit præceptum negativum, n' dicendi
falsum. Unde arguit, qd; qmvis aliquid n' tenet, s'p
dicere veritatem, sicut n' tenet, s'p loqi ex supposito
tn qd; loqaz, tenet, s'p veritatem dicere, qia si loquere,
et n' diceret veritatem, diceret falsum, et si age-
ret qtra præceptum negativum: ita fultro qmvis
hoc n' tenet, s'p deliberate agere, supposito tn qd;
deliberate agat, tenet actiorem suam dirigere in fi-
nem honestum, qia si ageret deliberate, et actiorem
suam n' dirigeret in finem honestum, ageret si pendo
in fine et bono sensibili et si ageret qtra præceptum
negativum, unde breviter sic in fra d. M. et tn labm præ-
cepte affirmum respu sui gratarij C. M. respu sui

gravi n. M. et sic d. m. n. c.

Q. 4. si toties, quoties noo operaz deliberate, obli- 359.
gares, hos, ut actz suos referat ad Deum ad
bonu honestu ita, ut sine tali relaxe, actz sibi eent
mali, sequere, qd peccaremz oi fere momto in oi
opere, ipe fere nqn certe, raro de huius relaxe
cogitamz, hoc am e nimia offiis Fortuna impo-
nere, et quidem sine necessitate, unde, recte D.
Bonaventura, loc: sup: cit: ait: qd iste mdg dicen-
di aut multum ampliat, aut multum coarctat
viam salutis: ne quis igiz, totum iugum et iumentum
ad serupulos admittamz, inre, et deo actz in vi-
diduo indignus.

Pl. n. ce. vitam officio Fortuna obligari oes suos
actz referre in finem honestum, quibus sibi ima-
gini, A. A. s. potius salutem ce. salutis viam, n. em
ad hoc, ut actz huius multo sibi boni, requiriz
sibi relaxe actualis, s. potius sufficit virtutis et
implicita, hinc ut quis curata sua bonificet, plura
qiz, qm ut mane signo crucis advertat se maniat
et oia queranda in gloria Dei referat, na si huius in-
fentiois oia alia, indiffia querat, ad sui salutem.
Imo nec intentio virtutis s. requiriz, s. sufficit qd advertat
factu ex se directu sit ad talem finem, qd ex se gloria
Dei respicit, hinc etiam ambulare sit sibi, speciem actz indignus
in ambulare ad obtinenda salutem sine ulla etiam cogitacione
per sevitatem promovendi gloriam Dei,

Summo n' ex p'pria circumstantia fiat p'tra gloria Dei
 actus honestus bonus p'ia p'prie a fine q' se ad gloriam
 Dei irrecto, h'ntes em utraque e' quaedam p'fectio partici-
 pata a creatore, et sic in virtute ex fine ambulans, et
 ex se actu relato in gloria Dei.

360. Ob. S. si actus huius, quos dicitur in invidiosos, totus
 esset melius mali, potius in fine honesto n' referuntur,
 drent etiam ea mala confessionis, quos am unquam q' cogitabit
 aut quis n' h'ntem scrupulosi a confessore repellere, p'prie
 se, fricare barbam, p'prie et huiusmodi auferre?
 n' q' h'ntem mala confessionis adeoq' nec melius mali.
 R. Quid actus huiusmodi sint mala confessionis fideliterate
 ab agente procedunt nec tunc in fine honesto diriguntur,
 q' am huiusmodi penitentis pro scrupuloso a confessore ha-
 bendi s'nt, gratis dicitur de confessore erudito, esto id
 fieri potest a confessore inducto a q' tunc nulla regula
 desumenda e' tunc penitentis n' tunc de dicitur in
 confessionali fricare barbam p' q'm actus deliberato
 otiose et sine fine honesto egi, q' am a fidelibus
 n' soleant exponi in confessione, ideo s'nt, q'ia huiusmodi
 actus plerumq' sunt indeliberate et s'nt actus huiusmodi potius
 q'm actus huiusmodi, neq' adeo facile desperare. et in p'ncipi
 q' dicitur d'no suo sine careant, et cum n' virtute s'nt
 s'nt relati in fine honesto, unde ordinari s'nt
 mala dubia, et ideo p'ceden confessore de rato ab eis s'nt
 absolvere, si potius penitentem eis adducere, q' p'ntem

certu' est ia' q'fesu' ab ore penitentis tenent, q'ntu' p'p'io
diferat abfoluam.

Ob. 6. Daz acty hng indifns sdm fecm. q' d'm dari 361.
It' acty hng indifns in indduo. p.c. ois fees dt sub p'
h're aliq' indduo saltm p'p'io, q' p'cem ad p' g'tra-
hat, ficut dixim' in S'ca: igit' p' daz acty hng indifns
sdm fecm, etm talis dari dt in indduo. Ob. daz
obtu' naa fua indifns, q' nec honestem nec malitia
involuit: q' p' circa illud ut tale operaco' fua' hoo
exerere: atq' talis operaco' nec erit bona, ut p' se
patet, nec mala, n'em' cet' mala ex obtu', q'ia illud
nulla' includit malitia', nec ex p'p'ioe ordinis
ad finem honestu', ut n' p' hoo tenent fua' operaco'
in finem honestu' dirigere, p' solut' illa, n' exerere.
p' fine' malu'.

¶ Q. c. a. n. c. ad eig. s. d. att. ois fees dt sub se h're indivi-
duu' saltm p'p'io, q' g'trah' et f'bi appropriat' p'p'ia
f'eci p'p'io et realia c. a. q' g'trah' et f'bi appro-
priet' p'p'ia f'eci intrin'ca, et ei q'onia in f'ate
n'p'ca p'p'iois n. a. etc. Illud q' ex h'is adducit
ultra se n' extendit, q'm q' ois fees deat sdm p'p'ia
realia certis, q' in f'eci fua q'p'iderat, p'oc' participari
a f'is individuis, nullatenus am' q' iffa p'p'ia 2^a
intrin'ca, aut ea p'p'ia, q' f'eci q'oniunt, ut e'
uniffe p'p'io, etm indduo q' f'ig' l'ib' q'onia deant,

Id patet qd exple de naa hna, qd si in abstracto et
in hca sumat, nec petri e' nec pauli; s' ab utroq;
et ab oi alio in singulari abstracta, postq; am
singularizata e' et qdeng sumit in suis indivis sam
includunt haecites, nec pt ei amplis generare, qd
nec huius nec illius naa s'nt, ne admittantur ideae pla-
tonicas, qas into conatu in hcais reiciuntur: itaq;
a naa hna specifica nris individuis n' genericas ab-
stractio et alia praeta intentionalia, quoniam in eis
praeta realia ce reale, visibile s' et in hoc sensu
res fees hab' individui solum possibile n' am in sensu
s'm praeta intentionalia, igit qia abstractio aut
et indiffia ad bonu' aut malu' e' praeta morte
s' 2o. intentionale, illa n' de' generari individuis,
s' haec sunt in tali parti nae hnae individualizata
haec aut haecites et ce boni aut mali d'notantur.

362. Ad qdmasens d. a. d. ay obli' naa sua indiffia, qd nec
honeste nec maliam involvit, si precise rae sui
attendit c. a. si in ordine ad fine' et intentione' o-
perantis, qd dicitur n. a. et d. c. go pt circa illud ut tale
s'm se operacionem suam exercere. c. c. circa illud ut
tale etm ex fine operantis s' operacionem suam ex-
ercere n. c. prout dubio admittitur dari obta, qd
precise s'm se sumpta nec honeste nec maliam in-
volviunt, vnde de hoc hic d' quatinus, qm indiffia atq;

Sed fecerit videtur ad finem. Illud autem regitur, quod ope-
 rans individualiter circa obiectum huiusmodi semper in-
 distans operari valeat actu in individuo indifferente
 quod est circa obiectum indifferens adveniens agat, in re
 ut operans finem sui actus habeat, pro quo circa
 tale obiectum indifferens operetur, iste autem finis non videtur quod
 potest esse indifferens si est agens agit libere in fine,
 ipse finis etiam in intentione est et alternatur, et sui est
 et est indifferens, igitur licet est malum licet bonum, et ut actus
 in fine huiusmodi specificavit supra dictum est, actus
 est et est bonum licet malum.

Obj. 7. Honestas obsequii non generat bonitatem actus sui, 363.
 nisi ut expresse intentata, alij velitas potest tendere in
 honestate, quia honestatem expresse intendit, ut in pluribus
 nostris actibus patet videtur, quod saltem tunc dicitur actus in in-
 diduo indifferens. Obj. In illud velitas agendo potest fieri
 quod obiectum ab intellectu ei potest proponi, alij obiectum potest quia in-
 distans alij quod intellectu proponi, quod etiam velitas potest in illud
 quod indifferens fieri, hoc autem casu obiectum actus in in-
 diduo indifferens, finis est agentis, nec bonitatem tribuit
 nec malitiam, nam finis velitas est agere actum
 indifferens sedm profectum intellectum, ipse quoque obiectum
 est indifferens. Obj.

R. n. n. quod honestas obsequii non generat bonitatem actus

hinc, nisi ut expressè intentata, sufficit enim sicut dicta.
sola intentio virtutis, certe si de mane intentione
formo, via ad Dei gloria operandi, postmodum stu-
dium meum aliquis incumbit, obtra honestas bo-
nitatem suam quicquid autem meo studio, quia ex-
plicitè de gloria Dei aut salute proximi
cogitem. Nilominus T. M. d. m. aliquid vult opte-
tendere in honeste tendentia deliberata la-
expresse, et tunc honeste expressè vult intendere
n. m. potest tendere in honeste tendentia aut vult deli-
berata, aut deliberata quidem si non expressè, vir-
tuali tunc, et tunc honestem expressè vult intendere
c. m. et n. c. Verum est, vulta deliberati operando
de expressè intendere bonum, cum bonum sit obtra
eigo illud tunc nunc vult videri, quod vultas vult potest
tendere in honeste tunc deliberate, nisi
expresse tendendo in honestem, sicut enim ad
deliberate et vultis aliquid agendum sufficit,
quod cum aliquid expresse solito sit virtute de-
tendens, aut quoniam, ita tunc quod vultas potest
tendere deliberate in honeste, sufficit, quod tunc
honeste sit cum aliquid honeste quod se vultis de pen-
dens et conuenit.
304. Ad quod d. M. In illud vult agendo potest fieri,

. qd ob hoc ab intellectu et potestate ita ut actio vltis gmen-
 pny ob hoc profito quom fieri p d. c. M. ita et actio vltis gmen-
 pny modo ponendi intelligit n. M. et d. m. atq; ob hoc p qd indifras
 vltis q intellectus ponit ita ut actio vltis gmen modo ponendi intelligit
 p q in individuo indifras n. m. ita ut actio vltis gmen ob hoc profito
 c. m. et d. c. qd etiam vltas potest in illud qd indifras fieri indifras
 indifras se tenenda ex parte actus individualis n. e. ex pte
 potest. c. c. volo dicere, scilicet quidam ea qd in se illud qd intelligit
 vltis potest ponere, etiam vltas potest electione sua fieri, id est
 minime verum est, qd actio individualis vltis deat gmenparari
 ob hoc profito p m. modo ponendi intelligit, adeoq; licet ob hoc ab
 intellectu ponat et indifras, ut eligat vltas qd sibi pla-
 ceant, qia tunc electio sine donatione ea dicitur, et ois donatio
 supponat suam donantem, actio ipsa ex tali electione
 facta scilicet ut ea ad alterum indifras membro donata.
 igitur vltas potest eligere, p qd sibi intelligit eligenda ponit,
 et quidem indifras id est in libertate ad utrumq; se
 et hoc indifras se tenentur p qd ex pte potest
 et ut ex pte actus nisi ea libere qd sibi dependet
 a ea in actibus suis donationis indifras.

Obj. 8.va Ex individlib; actib; caan; h; gmen 365.
 igitur, ut dicitur in 4.º Ethic; et patet ex iis qd dicitur
 in de actib; in phis; utq; dicitur h; indifras.
 qd etiam dicitur dari actus indifras indifras. m. p
 h; p qd indifras ut idem phis; in 4.º Ethic; ait: n. d.
 malis, p qd dicitur qd neq; sit bonis: id est qd neq; bonu
 nec malu est, et indifras qd Obi.

Voluntas ex sua libertate deliberata tendere in
obsequium indifferens, cur enim id non potest per se libera?
atque tendentia huiusmodi a actibus ut ex parte
sunt huiusmodi operantis indifferens: quod si datur actus in
individuo indifferens.

R: d. m. actus datus huiusmodi indifferens, in genere mori
id est quod moraliter nec boni sed nec mali n. m. indiffere
ntis, in eo nocenti, sed et quod non sit datur ut al
teri obsequium e. m. et n. c. ad m. p. d. M: huiusmodi prodiga
litis n. et moraliter n. M. n. d. malum id est alius n. d.
nocens T. M. et d. m: quod nec bonum nec malum est mo
raliter et indifferens e. m. quod nec bonum est moraliter, nec
malum est habens tantum, habens nemini nocet et
indifferens moraliter n. m. et c. quod haec res pro dictum
velim ex S. Ore q. 18. a. q. ad 2. ubi hanc obsequium
soluit, colligere est, ait am S. Ore: ad 2. d. d. d. d.
quod philosophus dicit illud esse malum proia, quod est aliis hominibus
nocens, et secundum hoc dicit prodigum esse malum
quia nulli alteri nocet nisi sibi ipsi, et sicut
de omnibus aliis quod non sit proia nocens, nos enim
hic dicimus malum quantum ad se, quod est ratio reho
rapugnans, et secundum hoc omnia indifferens actus est bonum
si malum ut dicitur et ita S. Or. i. 2. loci ubi
ad generalitatem n. M. quod voluntas libera a se operari

pit circa obitu indifferens quia tale. Eo am eus id
 ut pit, et qd neq; vltas pro sua libertate operari
 pit circa obitu ad suu; indifferens am n' e' obitu vltis,
 ut n' ad bonu; igit circa indifferens obitu actus
 operari ut pit vltas.

Ob. q. n' obstante hac sententia hospicia et alia § 366.
 licite et sine peccato sequi sententia q' dicitur in Bo-
 naven: Agi talis, si solum agit, quia hac sententia e'
 probris, neq; in aliu finem honeste actu suu
 dirigit, talis inq; agit actu indifferente,
 actus em huiusmodi ex fine honesto n' e', quia
 nullu finem honeste intendit, neq; in
 honesto e', quia fit pro sententiam vere prole-
 go e' iudicis et indifferens. In hoc casu de Gallen-
 les et Salmanticensis, alia nobis sentien-
 tes quodent fieri actu in individuo indifferente
 s' mali unde.

R. Etiam actu huiusmodi n' fore in individuo in-
 differente, si vere honestu: licet em operari in
 iudicio remoto et speculativo sine figurate
 existimet se facere actu indifferente, quia in
 in iudicio proximo et pratico se licite et
 bene facere ratiocinatur, quare, quomodo n' a
 reali et regis moral' operatur, et in actu

exercitio h. motu vere honesto, si illi legi
sentiam sibi vere problem, unde actus benigni
etm erit honestus, ut am indiffer. sic: 2. an actio
ultis. externa actui interno nova aliqua moralit. d. p. p.

Sect. II.

An Actio ultis externa actui interno novam aliquam moralitem superaddat?

Non parum plausibilis est ista et controversia in
Scholis D. Thoma et Scoti an actio ultis externa
actui interno nova aliqua moralit. et dista bo-
nitate aut malitia superaddat ab illa per
actus internos h. v. g. an si i. instanti decre-
vit actus luxurie postmodum altero instanti
actus peccat et decreta sua interna sua u-
tione quilibet, an inquam talis per ipsum opp. externum
quodlibet nova dista malitiam committat ad ea
quod decreta sua ultis malo contraxerit, an n?
p. q. affirmant Scoti h. c. q. d. et alii pauci extra
Scholas Scoti subscribunt, posterius vero et negi-
vat h. c. q. d. Thome in Ang. h. c. q. d. p. q. d.

in hac pte etiam alii extra. Schola D. Tho.
quinto sequens qd dicitur et ara. hoc est
A. scilicet: Actus exterioris et se legendo actui interno
ad superaddit rosa et lita moralitatis scem
in ordine ad meritum aut demeritum, primum
e. penam ab ea, qd ad actus interioris et. S. Pris
sarius locis et oia sum.

Pr: A. perb. i. autoritate S. Pris in 2. sent. d. 41.
q. 1. a. 3. in O. ita dicentis: actus exterior nihil
adiungit ad primum centum, sed em meret, qd
ad effectum bonitatis alio scilicet aliquid bonum
faciendi, quod si faceret illud, et si facit
unum actum. quod si faceret multos, et sic a-
et effectum manente. Idem ibi. 2. q. 20. a. 4.
id est dicitur innuit etiam D. Augustinus lib. 1. de li-
bero arbitrio c. 3. his verbis: si unum contingat fa-
cultas quibendum ut quicquid aliena planctu aliquo
meo sit id est cupere. et si potestas daret, factum
est, et minus reg. et, qm si in ipso facto deprehenderet.
S. sententia D. Augustino D. Bonaventura. 2. d. 42. a. 2. q. 1.
D. Gregorius hom. 5. in Evang. Hugo à S. Victor
D. Bernardus et alii quinto ut videre d. apud A. per
Iustit. mor. lib. 2. c. 7. fol. mli. 100. nec mirum d. de
fata S. Pauli geodia, ut ipse Ang. Salvator noster

aperat, qd qd videret mulierem ad gustandam ea
id moechatus filio d. pul. eterna veritas, Gen. 22.
Abrahae filium mactare paranti absolute dicit.
qua fecisti hanc rem et si peperisti filio tuo
unigenito benedica tibi, ubi recte pro facto
reputat, qd minus bene dictum est, si actus ipse se-
alem et distat bonitate diceret ab ea qm Phil
actus in seipso eadem aper. innumeris aliis.
Scriptura et Paul. textibus roborari potest, p. ius
superfides vel prauitati sal. clari heant.

368.

Q. Aseritio à Caoc: Quod p. se loquendo n. dat no-
vam con. aut difformite' ad regulas motu, p. se loquendo
n. dat novam speciem moralibus, atq. actus externus
p. se loquendo n. dat actui interno novam con. aut difor-
mitem ad regulas motu. qd p. M. h. ex dictis, quia
moralibus semper sunt difformis p. con. aut difor-
tem ad regulas motu: m. p. ubi n. dat nova libertas
actui interna ibi neq. dat nova con. aut difformis
ad reglas motu, atq. in actu externo nulla dat no-
va libertas ei interna: qd p. M. h. ex dictis, quia
libertas e' fundamentum omnis mor. ita, ut actus
vri in totum sint boni l. mali n. l. ita, in quibus p.
liberi et con. aut difformes reglis motu, m. qd in ac-
tu externo p. se excludit nulla fit libertas in-
terna p. totum externa et p. denominatione f. i. l.

liquet, sola enim vltas, sicut dicta est in phis tu
supra de libertate actum, et poa felix libera,
atq; an à vltis imperati sicutm liberi p denomi-
nase' extranea, qateng nemp. à vltis imperio pro-
cedunt: 90 p

Off: 1.º Si atq; externy actui interno p se loquo 309.
adderet novam et distam malitiam, sepperu, qd
hoc pauper et Evangelica sequi qfilia est de-
terioris qdioris, qm hoc dives, hoc am in genere no-
ra' n' t'um n' e' venul p etm refractariu' scriptura
qa ex ore Altmi magis laudavit vidua' ista, qe
in garophilatu' duo minuta miserat, qm qd multa
iniecere pecunias, qd interpretaty D. Cyprianus in
Tract: de Oper: et eleemo: ait: Vidua' cu' videret
Anq; n' de patrimonio s' de aio qm eig examinans
et qfiderans n' gutm, s' ex qnto destituet, dixit:
Vidua' ita p'ly oibz misit in dona D.E.F. Him
etm D: Aug: serm: 1. in ps: 105: ostendens qd nemo pau-
per careat merito et eleemo: sumdo vellet
libenter dare s' hret, ait: Si n' h' saug aut
aria, qd tones, h' cor et vltas. Proherca
sequitibz Evangelica qfilia dicitur e', centuplum
accipietis p qd de divitiibz n'lym legi, qnimo
periculu' divitel s' pagina multoties demonstrat:
90 p. Sagla am patet in hoc, qd pauperes illa'

Bonitas, quia ad actus externos eleemosinae non a-
quirentur in seipsum in quantum eam divites sibi for-
sini possunt.

370. *Ob.* 2. sequens praeterea si actus externus se lo-
quendo novam et distam moralitatem adderet, quod actus
virtutis in seipsum non virtutem dependeret à Deo et ab
agente virtuosus, sed etiam à fortuna. casu pro hoc
ante videtur magis quod recte ratio, bonum est enim
virtutis et bonum specialis misericordiae et provi-
dentiae Dei. *Sequitur* pro: à fortuna provenit
quod quis sit bene dives, hinc eleemosina largiri
potest; ergo largitio eleemosinae, si in ea specialis
est bonitas distans à bonitate actus virtutis efficaciis,
etiam dependeret à fortuna; porro, ut casu et
ab externa hac largitione impediri quis potest, etiam
dependeret à casu, adeoque actus virtutis, quibus est largitio
eleemosinae non dependeret à Deo et agente virtuo-
so solo, sed etiam à fortuna et casu; ergo dicendum
est, quod se loquendo actus externus actui interno novam
et distam moralitatem superaddat.

371. Dixi in in absentia actus externus se loquendo, non
addere novam moralitatem. procul dubio enim est
et auidam actus externus novam malitiam addere
possit, de qua supra dictum est, sed pro accidens quodam

actus exteros generat, quod si in importatibus actibus extery
 cuiusmodi contingit si actus extery foret referat, et
 in annexa censura, aut curia illius nova de-
 lectis, gressiva, scandalosa, p. vices, aut tum-
 buli daret ut intory actus n. multiplex, et
 sed hoc impetatur dicitur cuiusmodi: cuiusmodi autem
 adversus abiciant. l. 13. de Trinitate mala volute
 l. sola. q. 1. miser effingit p. miserem potest, q. a
 desiderium male veti, imple; Qui dicitur p. d. Dr.
 auct, loquitur de intentione eisdem malitia quod
 utitur verus, i. d. q. actus veteris malitiam actu
 extra pondus magis peccat, qm si solum solum
 ut te peccandi ut, qm regit loquendo in exer-
 citis actus extery augeat actus intery in ea-
 dem malitia, et glacia operant, i. inior in
 potest, quod sicut ut utrum, qm dicitur solum intery,
 et ita actus extery reddit hominem infeliciores, qm
 magis facit illud peccatorem, et quidem nova malitia
 p. qm eadem actus magis intery magis intendi.
 p. illud q. se loquitur etiam innumeros peccata q. 1.
 de merito aut demerito cantili, sicut de peccatis
 et pena cantili et de accidatili tunc, iterum
 certum est, actus extery actus intery distul quodam

premium aut pena uicidale hoc supraden-
 ita gemadmus de beatidne Linny, licet is
 qd hnt efficacem uictm moriendi pro chro
 idm premium opat eante qd qd u. i. lo, qd
 re ipsa martyriu subit, hnt in postior
 premium qdta uicidale supra qdque, fult
 aureolam martyrii. qd alter n. ortiq. prm-
 tum potnu procedit de merito in opere o-
 peranti; et n. de eo in opere operato, haud
 dubie em p. qd gras accipit, qd p. ambe
 actu suscipit, qm qd illud habm hnt. Contra in
 qdta obliuion. hab. p. l. l. b.

Soluntur Obiecta.

373. Ob. 1. Actus externus et internus prohibentur in
 diversis preceptis decalogi, n. em prohibentur
 furtus et adulterium, p. etm quicquid alieni
 et aliena, hec actus eandem internus illa-
 actus externus s. qd etm p. tinent dista
 malitiam, qd s. em prohibentur a Deo malitia
 hnt, qd qd dista preceptis prohibentur dista

malitia hae. dignosunt.

Q: d: a: actus in se actus externus prohibens dicitur
 proceptis decalogi sumptis et adaepte disti. n. a. disti.
 hinc sum qd c. a. et n. c. qd in 9. et 10. mo procepto
 de cupiditia prohibet, expressè id in 6. et 7. pro-
 hibet, implicite, quatenus ibi prohibet furtum et
 adulterium ut quocumq. s. ut liberos sine ul. quene-
 tu ul. interiori actu ultis: oportebat am dices s.
 procepti actu ex = et internu prohibere, ne hoies
 carales satisfacere se crederent si ab actu extero
 tantu abstinerent, unde ultimi enthy. m. t. mala
 e' gressa, ut em ex hoc qia illud prohibet qd est
 malitiam, legiz, qd duplii procepto prohibet
 duplem malitiam est, ut patet in ex. p. de ieiunio,
 qd die Veneris et in angaria proijij, ne tu
 illa qd carnes gmedit fer: 6. in angaria duplex
 petm gmittit, ut quito tenent Q. D. res: s. de
 distoe petm in tra: de peti dicemg.

Ob: 2. Nisi actus externus actus internus novu 374.
 quida super e'dderet moralite, sequere, tu qd
 actus externus sit parv' curandg, tu etm qd
 eas neq. ex primere in gressoe actu
 internu peti, s. tantu internu, quod qda una
 et eadm e' utriq. malitia, qe residet in actu

interno centetur, et in externo auidetur et de
nominative, atq; hoc utroq; sume ingruens
idee, et qd' in praxi Ecclesie, que etiam actu
externo passioe petit: go p

R: neutro huius ingruens ex non sepi
sentia, n' p', qia ut recte advertit Ludovicus
Bundel hic a. 4. fol. mihi 129. si quado da
ocasio produendi actu externi, aliquis ipse
pratermittat l. negligat signu' e' manifestum,
qd' actu internu' n' e' efficax, neq; vera voluntas,
s' tantu' velleitas: praterea etiam, qia licet
se loquendo aova' malitia' centetur n' addant
actu externi, sepius in imo fere ordinarie
addunt nova' malitia' auidabilem seu im-
portant censura, ony restitutionis p, na' irre-
gularita, excoicatio, et alia pena canonica
civilis q'rahunt ob factu' externu' et q'umatu,
n' am ob sola' ei velle, qia leges factis po-
nas irrogant n' velle, et recte ut Azor
loc: citi. q'm restituere tenet qis leges et ipse
iure qia facto et opere alteri nocuit, n' am
si solo' aia et velle, atq; ex hac voce alteru'
ingruens etiam ad opus: nra se repellit,
licet em actu externu' q' se in passioe n' dret

explicari, quia fides et N. petri sine eius explicatio-
 ne integer, redi in de integritate confessionis, requiritur
 manifestas aut externi ab Ecclesia, sed quia fere
 ordinariis dicitur quodam malitia audivit, seu
 involvit, sed quia ea manifestatio aut externi
 à confessore recte potest discerni an autem interna vera
 fuerit veritas, an tantum veritas, sed aliter quia plura
 pena addicta est actui externo, quae non procedunt
 actui interno, puta censura, restitutio, reservatio, ita
 nisi manifestare vel actu interno sine actu ex-
 terno, sapienter confessio iustitiam iudicium formare
 non potest, ac tunc, quia à Christo Deo realiter man-
 datae et S. Ecclesia sic credidit, ut in actu in-
 terno manifeste externo, et quomodo id ex scrip-
 tura sacra imde non eruerit, sed pro apostolica
 apostolica traditione sic sensabit, ut non tantum peccata
 interna, sed etiam externa confessioni obligent,
 hinc singulis diebus in quibus confessione de sa-
 crificii missae, de quibus orat et solum pro
 his quae penam cogitatione, sed etiam quae obis operentur.
 Ob: 3. Quod severius penam graviores de hinc 2975.
 malitia atque aut externi in utroque, iura sunt
 Can. de Civ. longe severius penam, quam autem in-
 terni tantum, ut patet, sub: 200

Et: qd atq; externi fuerit puniatur, qm interni;
id est ex eo provenire, qsi se legendo gravitate
in se habent malitia, p se qia se deia-
tioni, et iudicat proter, de qia magis dicitur
sive sive temple q atq; externos imi-
net, qm se internos, de qia ordinaria q
griventia in puniendo alii ad sibi fla-
gitia facilius imitarent, et des inre, ut
hoc opere expleta in utroq; iure fuerit pu-
niant: interni in et hoc e innegabile, qd s-
pera huius externa q se et rase sui a puniatur,
hinc qd caput sit, qd ab amente l. infante paut
sino n' aut leviter nimis punit forinsec, q
puniant qia ipa expletis externa e signu qd
manifestive malitia interna, unde potius
per huiusmodi viciis se respiciunt, qm qz.

376. Obj: 4. Sequere ex nostra sententia, qd si quis vel-
let diligere DEUM, qtm eu' diligunt D. V. M.
et oes sancti, hic totum meret qd DEUM totum
DEO placeret, qtm ei placent oes sancti
et qtm hi collective merent, qm san-
dicta vobis pro facto reputat, atq; hoc e
absurdum, et a nemine admittendum; qd nego

id adstruere debet, unde sequitur totum abstruere.
 Q: Episcopus ad huiusmodi arguta regla generalis: quod
 deest esse aequalis ultas, ut sit aequalis meritum et
 premium, et hinc, quia in predicto casu, quovis
 aliquis ultem aut potius velleitem illam heat
 totum amandi: D E U M, quatenus illud oes Sti amant,
 ultas in huiusmodi n e aequalis vlti et amori oiu Sti,
 quia graa et charitas ex se sig vltas orig, n e
 tanta in eo, quanta e in oibz Sti, palam e, quod etiam
 totum n mereas, hae sua velleite, quatenus merent,
 oes Sti, solummodo totum, quatenus hae vltas ex cha-
 ritate et graa procedit. Sciendum namq, e, graam
 et charitate se conueniunt ois meriti et premium sed
 ex hoc proprio procedere autem bonum tuum in-
 ternum, unde evenit, quod uterq, et in totum sit
 meritotig, in quatenus ex hoc proprio procedit:
 cum ergo velleitas huiusmodi n sit radicari in
 tanta charitate sibi, quae sit aequalis charitati
 B: V: et oiu Sti, sequitur etiam inaequalitas me-
 ritu huius ad merita oiu Sti. h ergo vltas
 pro facto tunc solum, quando defectus solum e in
 parte maiori, quia maiori n e caa et conueniunt meriti,
 sicut e charitas et graa, in cuius defectu vltas
 pro facto sumpsit tali n h.

377. Ob: 5. Malitia actus externi presupponit ad
malitia actus interni, et em obtus actus in-
terni actus externus, unde am specificat actu
internum, atq; malitia actus externi n' pot
presupponi ad actu internum, nisi ea propria
sit actui externo: go si actus internus am ha
malitia propria, palam e, qd dicta malitia
utriq; actui pretat, ac ex g'loquti. cu actus
externus actu internum specificat, dictam
malitia ei superaddet.

R: d: M. malitia obtusa actus externi pra-
supponit ad malitia falem actus interni e. M:
malitia quada' falem actus externi presupponit
ad malitia falem actus interni n: M: d: d: m: actus
malitia actus externi n' pot presupponi ad
actu internum p' si est malitia falem c. m.
si e' intrin malitia obtusa n. m. et c. actus
externus tribuit actui interno spec' malitia,
et illa ab actu interno recipit sub discreta
In g'fideraoe, tribuit spec' malitia in q'ntm e'
in intentione agentis operantis, sem appre-
hensa diffinitive eiq' ad regulas motus,
adesq; subit rationem obti' respu actus interni,
aut pit am spec' malitia falem ab actu interno

in ordine excusis, et hinc eadem malitia fuit
maly e, qa maly e acty interng. fer. 3. an
idem 11.º acty fuit ac fuit ex obto bono et ex
fine aut circumstaa maly aut vicissim ee quest?

Sect. III.

Non idem 11.º actus simul
ac semel ex obto bonus, et
ex fine aut circumstaa maly, aut
vicissim esse queat?

378

Quo ex profati titulo in dubio vocan, 1.º e' an acty, q' ex obto
bono e' et q' bonis reglis movet, et hinc ex fine et circumstij
maly ac difformis ad reglas movet, q'lis acty e' d'g. largitio
elemosinae ob sana' gloria, an ingre acty huiusmodi n'
obstante sine proo bonitem suam obtra' retineat
an n'º alteru' e' hinc q'brant, an fuit acty hinc fuit
ex obto maly q'ntuq, ex fine aut circumstij bono q'brat
veret ee maly n'º obstante fine bono. de hoc q'dm poste-
riori sic q'venerunt oes Regi excepto q'ria' Joanne Ho-
babe. a' Almannico fby disp. 3. 11.º. allegato, q' dicitur
huiusmodi se mareat maly, nisi ignoraa ex uset, unde fer-
tu' rei notabilis ex fine sublesandi pauperes et nua'
p'ctm mortale n' furam ex ignoraa putet se ee obligatu'
titulo charitatis et n' furto sublesare pauperes, al de priori
multa de' disputas e', ita ut neq, hoi' pro unificim

in idm operantib, s. partib' effluent partib' agent: ut si
quidam selecta difficult, visa s't, hoc erit. Inbetum pro
clariori veritate

379.

Adverte 1.º Totam difficultem in eo q'si fieri, vel actus
aliquis ex se et obto suo bono dicitur vel advertia ra-
o, ob fine' dicitur, eo ipso q'ia ab operante referat ad fi-
nem. Inquam, non positiva bonitatem morale' amittat
ideoq' ultra n' s't bono amplius, nisi negativè id est ad malum
an vero etiam positiva bonitatem morale' quada' retia-
neat ita ut stante fine' pravo in ex obto positive
bono consistat? Adverte 2.º Aliud ee. op' aut actus
aliquem ee. bonum, aliud operante' ee. bonum, bonitas em
operis desumit ab obto bonitas am. operantis ex fine'
sibi profito. Adverte 3.º Quod esse. vis actus multo
bono, etas s't meritorij, n' in statim sequat q' dicitur s't
meritorij vita. eterna, unde si dicitur: actus et multo
bono adeoq' meritorij; intelligi, q'd s't meritorij boni
aliquis l. temporalis l. spiritalis passim em patet et
nos pro ratione meritum nrum etia' temporalia bona
obtinere pos. his ita animalibus erit:

380.

Asperio afflicta: Non obstante fine' pravo operantis,
actus in obto bono ratione sui positive et ad tantum negativè
multo bono ee. p'ferat, adeoq' idm m. actus eadem
Iq. largitio elce. nofinae, sicut et secl' p'ice ex obto
bono et ex fine' operantis multo malum; et multum et
michi multo certa sentia, quam dicitur s't clara colligo
ex c. Ore q. 2. de malo d. 4. ad 2.º ubi ait id q'd operis
speciem aliquid s't inel: cum go actus h'ois s'tem q'p-
gat. ratione obto s'dm q'm et l. malum, actus s't specificatus

in bono, non potest esse malum, nec specificatum in malo unquam
 est potest esse bonum. Ita S. D. quam quidem auctoritate ad
 versari interpretatur de bonitate et malitia negativam, per fine
 titulo sine rase. rase em. D. Thoma absolute esse non
 bonitatem et malitiam positivam, sed et non tantum negativam,
 si enim illud quod sequitur, secundum aliter et sententiam per fine
 ipsi et expresse ait S. D. et siul certum sit ad hoc
 specificari a se, obli positive et non tantum negativam, cer-
 tum quod esse debet, quod tamen bonitas positivam quod positivam
 malitiam, quod in actibus huius rase obli reperit, per in
 ipsis remaneat. Et deinde S. D. in tenore citato pariter
 inspicitur in actu ex obli malum ac ex fine bonum
 et in actu ex fine malum ac ex obli bonum, atque
 de utroque eodem modo locuti; recte ergo adstruunt quod ut
 admittunt aduersi sicut actus ex obli malum non ob-
 stant. fine bonum maneat in positivam malum, sicut
 etiam actus cum obli bonum non obstant. fine pravo
 In rase sui maneat positivam et non tantum negativam bonum
 ubi em. S. D. tandem in propria significacione sumen-
 da sit, quod in exinde nullum origi ingruens,
 quod in huius non obli gerere sed probatur ad obli obli oes
 sicut monstratur.

Nec solum ex S. D. veritas aperte defamiz, per etiam
 ex S. Christophora, quod 4. reg. c. 10. Psalm. in ore propheta
 ad Iehu sic loquente videtur: quia stultus existi, quod
 verba erat. et placebat in oculis meis, et oia quod erant
 in corde meo fecisti gloria Domini Achab, fili usque ad
 4. generacionem. sed debuit super thronum israel: ad quem
 locus D. Augustinus in lib. gloria mendacium c. 2. ait: proinde nulla
 obedia quod de domo Achab oino delenda pro impietate

huc duas exhibuit / Jehu / aligatam mercedem
transitoriam auget.
Ergo arguuntur, ois autem, qui in meritorij alicuius sal-
tem temporalis praemii, ut ea multo positivi boni,
atque autem in obto bono et in finem mali relaty
et autem meritorij alicuius praemii saltem tempori-
go autem huiusmodi et in morte positivi bono. M.
siles autem prima, quod in meritorij et bono et et
quod si positivi meritorij et positivi bono et
nam et et meritorij nisi bono, neque demeritorij
nisi malum, ut plures de tractu de merito. m.p.
autem obediendi veli Deo ex cupiditate ducendi et
autem ex obto bono et in finem mali relaty, atque
huiusmodi obediendi autem et meritorij positivi quod
et ea multo praemii alicuius temporalis: 10. M. patet
obediendi enim Deo ex se bonum et, et si fiat ob
vana cupiditate ducendi referat ad finem malum
vana enim ducendi cupiditas mala et in an-
ex historia Jehu manifeste liquet, Jehu enim
ducendi cupidus 70. filios habet in finem impet-
et si fecit quod Deo placebat propter extra-
pao domo habet Deo placebat quoniam peccare se-
uit Israel, fecit in studiose, ut Tertius ait: ita enim
et ex ducendi cupiditate et nihil omnia ex hoc
studiose egit quod Deo placebat, promissum et ei
quod ex caa, quod filii eius usque ad 4. generacionem
sederent super thronum Israel, ita quod Deo

remunerare, cupiditate prosequi, sicut promittit
 id quod in oculis Dei placidum factum est ex cupiditate,
 adeoque remunerare autem quae ex oblio positivae bonae,
 ut autem quae ex fine malae.

Præsertim: alia ratione desumpta ex utroque auctoritate 382.
 Ob hoc: quod alium petit ex eo. ut illi suo specifi-
 cativo, illud illi. sicut in eo quatenus, gratia aui-
 dentia obstant. sicut accidens enim certum tollere
 aut mutare non potest, alias eorum certum est
 et non est, est ut supponit, non est, ut per certum
 res sunt aeterna immutabiles, sicut philosophia, quod autem mutari potest
 et tunc aeternum non est immutabile, non est atque bonitas obvia, atque
 quod autem ex fine est tunc accidentalis, et finis non est
 nisi specificiter accidentalis sicut quod supra dictum est:
 quod quatenus, atque ex oblio bonae referat, in finem malum,
 retinet in se obliam suam bonitatem, ut potest quae illi
 certis est, quatenus sicut in eo: proinde idem non est atque finis
 ac. sicut est ex eo oblio bonae et ex fine, aut circumstantia
 malae. Et hoc ratio est, cum supra dicat: ut quod
 atque hoc sicut quatenus, ex ratione obli, sicut quod bonae
 et malae, atque sicut specificiter in bono non potest ea malae.

Ob hoc: aperiuntur: 1. sicut quod et quatenus positive quatenus, 383.
 motu, et tunc positive motu bonae, atque atque ex oblio
 bonae id est quod obli bonae, quatenus, elicitur ex fine malae,
 non tunc definit quatenus ex se et ratione sui esse positive quatenus,
 quatenus motu: largitur enim elevari, quatenus, sicut ob

vana gloria, nilominus rae sui et ex fine operis
ordina, ad sublevandum pauperem, qd e positive et grome
regis moru qum ex. fa: ut magi, pto: n' ming. ex
fine suo in transu elemofina respicit sublesamen pau-
peru si fiat ob vanam gloria, qm si n' fiat ob va-
nam gloria, s' ob gloria Dei, atq; si n' fieret ob va-
nam gloria, atq; ut ex obto positive gromis regis
moru: go etm talis e, qm refery ad vanam gloria:
proinde atq; ex obto fact. bono, qumq; ex fine ma-
lo elidit, In rae sui et ex parte obti manet po-
sitive bono.

384. Pl 2. Aetus go positive adimplet preceptu Dei,
et atq; positive multo bono, atq; atq; hinc naalto
obtu bonu relatus In ex fine operanti, in malo, e,
atq; go positive pt adimpleri preceptu Dei: go p.
M: vide, certa, precepta em Dei st de bono tubu
et n' pat adimpleri nisi bono, adeoq; atq; go huius
preceptu positive et actu pt impleri, etm at actu
et positive ex = bono. m. p. cto qd alijis ex precepto
charitatis beneq; succurre proximo pauperi qd aliunde
ubiq; derelictu e, hic iam ut eig misericordia de-
predicey et ita a populo magni heq; largu hinc
pauperi erogat elemofina, talis adimplet posi-
tive et multo preceptu Dei de sublevando
in necessitib; proximo paupere, n' obstant qd
magi intendat gloria sua in ore hoim, qm

merito in facie. Q. E. S.

Obj. 3. quatenus, oes adversi actus ex obto malum remanere talem etiam positive, n' obstante bono fine: qd subito fateri dnt actu ex obto bonum remanere. Talem n' obstantes fine malo. p. c. Ideo v. g. furtum licet fiat ad danda elemosina remanet positive malus moralis, qia n' obstante illo bono fine, n' desinit ex pte obti ee positive qbrium et diffome reglis moris, qe p' positive prohibent furtu, atq' subito elemosina licet fiat ob vanam gloria' et ex parte huius finis fit q'ria reglis moris, n' desinit t' ex parte obti ee positive q'ria q'ria q'ria qia regle moris q'siderando elemosina' qd ad obtu' suu' p' eam positive l. prociant. l. approbant; qd ut in ista con. l. diffinitate positava q'ristat etiam positive bonitas l. malitia moralis; actu' huius sane qd supra dictu' e' sequi tam bene. actu' ex obto bonu' remanere p' positive bonu' qm qd actu' ex obto malis p' remanet positive malis. His sane racionib' moscat, ut hanc sententia' mihi multo certa' aspererere auf'm, q' in qd in magis id ee' veritate dictu' appendas.

Reserantur Obto eum Seræ.

Obj. 1. autoritas scripturae in qe Math. 6. dixit: p' omnia 386.

tug se nil neque totu corpꝝ hui tenebroꝝ est.
in gem locu D. Aug: de serm: Dni diuis: oculum
hic auipere debemꝝ intentionem nra q̄ra am
nra corpꝝ appellasit: q̄ scriptura ait: q̄ q̄q̄ ex
obto bonu p̄to mala intentionem et finem q̄
ranteꝝ totu fiat malu: igit mala diu: q̄
idm 11. actꝝ finis ac sed p̄t ee ex obto bonꝝ
et ex fine malꝝ J.

Q. 1. Totu in autores rebotꝝari p̄e nā dñing
dixit Chꝝ loc: ut: q̄ si oculꝝ nā it intentio fuerit
simplex totu q̄q̄ corpꝝ siue q̄q̄ lucidꝝ erit
adeoꝝ etm actꝝ ex obto malꝝ si in finem bonu
referat, erit totꝝ bonꝝ, q̄ in imde d' gtrium
sentia horu autoru, q̄ n' obstantꝝ q̄ dicant actu
ex obto bonu n' minere p̄tise bonu in fine
malu referat, decet in actu ex obto malꝝ
etm si in finem bonu referat, manere malꝝ.
Unde J. 2. Chꝝm Dni loc: ut: loq̄ de
actu seu opere simpleꝝ et sdm se in ḡrebo pe
tato, n' am de actu q̄siderato p̄tise sdm q̄
ex se referꝝ ip̄i am libento q̄d̄ing, q̄ si
actu sdm se spectet, n' alterbo q̄na ex
fine suo intrinseꝝ respiciat, totꝝ est malꝝ
veruenta hoc n' e, de q̄o q̄ariꝝ in p̄senti.
l. etm dno, q̄ Chꝝ dñꝝ hoc loco asere stit

quod actus ex intentione malus factus in quantum ex tali
 mala intentione procedit, talis sit malus, si quod in
 regas, quoniam bonus se putat, si quod dicitur, sanse et obtul
 suum, ad quod non ex intentione, sed ex se referat,
 et huiusmodi fundamentum petri ex eo, quod in scriptura
 nec hoc nec ego ego pro aliquo reputet, nisi
 habeat gratiam et charitatem, quae de fructu fructu in a
 perabile finis et intentio sit mortalis mala sit.

Ob. 2. Variasubstantia de hoc. proinde ipse illud 387.

§ 1. 2. q. 19. a. 7. ad 2. Ad ubi dicitur: ubi dicitur non est diu bona
 si sit intentio mala, eam volenti, si enim vult dare
 elemosinam propter inanem gloriam consequendam, vult
 id quod de se est bonum sub ratione mali, et ideo prout
 est volitum ab ipso est malum, unde dicitur est mala.
 Eodem tenore ad 3. dicitur, quod siue volens sit in eis, id
 est in se malum, et sub ratione boni, siue sit bonum sub
 ratione mali, si volens erit mala. Ita ex l. de
 gratia nobis christi obiciunt, et in his verbis
 plura sunt quod dicitur, si quod aliquid convincendi pondere
 non patet malum.

Ad hoc dicitur advertendo 2. n. 379. non idem esse quod aliquid
 est bonum et operante esse bonum cum aliquid sit finis operis
 a quo certum specificat, et aliquid finis operantis: quod iam
 in presenti loco l. de dicitur, quod ubi dicitur non est diu bona
 si sit intentio mala, recte dicitur, dicitur, ut ipse

nae in nobis q̄traducim: na. P. De. loq̄ij de bo-
nitate operantis fuit, q̄d si vlti agentis intentio
fit mala, ipsa etm vltas mala fit, neq̄ dicitur
bona. et fuit in altero loco vlti dicit, q̄d hie
vltas fit ei q̄d e' p̄m p̄ mala et sub rase boni;
hie fit boni sub rase mali, vltas tñ p̄ mala
fit, id e' quom malz ee n' desinat: atq̄ bene fien-
du' e' nos in p̄p̄tati n' loq̄ij de bonitate operantis,
s̄ de bonitate operis, q̄tra q̄d textz citati nil
agent.

388. Obj. 3. Illud axioma: bonu' ex integra caa ma-
lu' ex quolibet defectu, ex q̄o manifeste corrūit
ultima nra probas q̄a probavim, q̄d adversu' fi-
cut quodunt q̄d atq̄ ex obto malz licet ex fi-
ne bonz, tñ maneat malz, ita etm quodere de-
beant q̄d atq̄ ex obto bonz et ex fine malz
nihilominz bonz ee p̄stet: alia namq̄ dif-
paritas assignaz fuit: q̄d bonu' et integra
caa malu' am ex quolibet defectu arguen-
du' fit et ideo bene dicit q̄d atq̄ ex obto malz
p̄o talis ee p̄feret, q̄m tñ e' q̄rio atq̄ ex
obto bonz bonz ee p̄stet, ut bonu' deat de-
fumi ex integra caa, q̄a in integra n' e'
ubi finis p̄est e', unde potiq̄ glorie dicende,
q̄d fuit fuit ex malitia obto totz atq̄ etm
ex pte finis vltiz ita etm ex malitia finis

toty acty etia ex pte obli videt. *¶*
 Q: hoc axiomate nec. nec. probare informari,
 nec aliq. evinci, nec aliud axioma n. intelligendu
 de bono *§* pte et ita dica' p. de bono integrali.
 idm qd. fignificat ac, ad hoc ut bonu' fuit integrite
 heat, ut provenire ex integra. caa bonitatis,
 p. in pte huc. *§* pte fiv. centia' bonitatis moralis.
 ex pte huc caa bonitatis nimiru' ex obto: ita
 namq. n. obstante huius axioma, verite hoc
 apellat *§* pte huc, licet pte manet in alio
 memto nec in dicit pte integer hoc: pte huc
 go dico, qd. ex hoc axioma reale dica, qd.
 si finis pte pte obtum am bonu', toty acty
 fit maly, n. in ex malitia obli, pte pte
 fuit bonitatem qm. ut inde ex illo. amitteret,
 p. ex malitia querenti, in pte ipse huc obto
 bonite inattenta ad finem pte acty toty refy,
 adeo acty huius integrite maly a *§* pte huc
 bonu' e; qd. am hoc axioma n. infringat vim rei
 arguti ex hoc pte, qia pte facta n. respicit
 bonu' integrale p. bonu' *§* pte, fuit qd. fuit
 acty ex obto maly *§* pte maly fit, qm. finis
 fit bonu', qia pte sua *§* pte ab obto pte
 et n. a fine, ita fuit acty ex obto bonu'
§ pte n. integrite bonu' fit, qm. finis fit maly,

quia haec sua essentia non a fine nec a toto actu
sed ab oblo desinit, quod non obstante finis, positivum
manet in positive forme regulari, movet, in igitur
ipud anima intelligi, deat de bonitate integrali et
non de essentiis, manet non arguta.

389. Obj. 4. Actus ex oblo bonus et ea fine malus dicitur
simplex malus: quod dicitur et malus ex parte obli, quod
ex parte finis, quod est simplex et tale et totum tale per
quod: nisi obloa bonitas actus huiusmodi in finem
malum relati deficeret pro malitia finis, se
queretur potius quod actus huiusmodi sit totus bonus
quam quod sit simplex malus, hoc autem nec per nos
admitti potest: quod per se: bonitas obloa actus est
bonitas essentialis sicut quod supra dictum est, per bo-
nitas essentialis facit bonum simplex: quod per se. m. p.
hoc essentialis facit simplex bonum quod est bonum bo-
nitas essentialis facit bonum simplex.

Ad argum: quod simplex sicut alibi dictum est per se
mihi tripliciter scilicet pro eo quod excludit se gratum, sic
per se dicitur simplex per se 2^a pro eo quod per se
sit de eorum quam de alio sic et huiusmodi dicitur simplex
niger non obstante quod sit alio sicut dicitur. 3^a
pro eo quod finis sicut se per se et abstracta
tendo a circumstantiis per se magis per se dicitur simplex
enim hoc per se dicitur simplex malus per

nendo simpliciter in 1. auctioribus, et prout excludit omni
 boniter, sive libera et operanti, seu obtusa et
 operanti. a. to simpliciter fimento in 2. auctioribus idem
 et magis Malis qm bonis, quia in actibus moralibus
 magis attendit finis operanti, qm finis operis c. a.
 et n. c. patet distio ex dictis. dicit etiam qd dicitur
simpliciter malis, n' ex hoc qd n' habet obtusa bonitatem.
 s' qd, si finis sit mortalis malis excludat omnem
 charitatem et gratiam, adeoque simpliciter repugnet cha-
 ritati et gratia, qd sensu etiam nos procedimus, qd actus
 hereticus sit simpliciter malis. Bonitas enim obtusa de
 qua dicimus n' arguit gratiam et charitatem p' naturam
 ipsam sive ad regulas morum.

Ad Thomam n. 1. q. 1. ad 1. c. q. 1. d. M. boni. 390.
 tas obtusa actus et bonitas certis operis c. M. et
 bonitas certis in operis in operanti a. M. d. d. m.
 alij bonitas certis facit bonum simpliciter si sit bonitas
 certis in operanti in operis c. m. si sit bonitas
 bonitas certis operis n. n. etc. ad m. p. c. a. n. c.
 et pariter disparitas arguit ex diffia qd inten-
 dit in bonum et alias res, et a. hoc diffia qd
 bonum idem e' ac effectus, et ideo qd ut aliquid sit
simpliciter bonum, oportet ut etiam sit simpliciter effectus,
 adeoque qd habeat omnem bonitatem et ead qd e' ex obtusa

et ea quae in fine aut circumstantiis, alia
aut res in suo nomine non exigunt per se et quae
de his substantia rei, censetur huiusmodi res simpliciter et
ideo si huiusmodi substantia huiusmodi, censetur huiusmodi homo,
non autem huiusmodi substantia autem boni censetur huiusmodi simpliciter
bonum, nisi forte per simpliciter bonum aliud non in-
tellexerit, quoniam bonum operum et substantia, quatenus con-
sideramus quod autem huiusmodi sit simpliciter bonum.

391. Dices: quod non procedit ex charitate non est bonum
autem autem ex bono bono et ex fine malo non
procedit ex charitate: ergo non est bonum. m. Scripta
M: p. charitas est proprium bonitatis est meriti moralis
ergo cum quod non procedit ex charitate non procedit in
proprio bonitatis, etiam quod non procedit ex charitate
non est bonum.

R: d: M: Quod non procedit ex charitate non est bonum
bonum operum est. M: non est bonum bonum operum
n. M: est. m. d: est. c. n. c. ad p. M: de charitate
est proprium bonitatis et meriti moralis bonum super-
naturalium et vitae aeternae. a. charitas est
ea sola est proprium bonitatis et meriti moralis
bonum naturalium, id est ex sola charitate hoc
bonum meriti proprium n. a. est. c. meriti bonum

supernaalia propius charitas, bona amabilia ut
 in tract. de merito docetur etiam misericorditer peccatores
 ad idem de digno p[ro]p[ri]o g[ra]t[ia]o. nec oportet quod ip[s]e dicat
 quod si fidem heat, ita et montes transferat, si linguis
 hominum et angelorum loq[ua]t[ur], charitatem autem non heat,
 factus sit velut aramentum sonans aut imbaludum
 n[on] est p[ro]p[ri]o legi in ip[s]o es loco de ordine et
 merito p[ro]p[ri]o, ubi p[ro]p[ri]o debis nihil
 quod charitatem non habet, si de merito alibi
 in scriptis plura tractabimus, iam in cha-
 ritate et fide in IESU CHRISTI et in
 gratia Sancti spiritus hoc
 de moralitate nostrorum actuum hu-
 manorum dictas sunt. Disputatio
 II^a de conscientia
 in genere et specie.

